

บทที่ 5

ละครโทรทัศน์ที่นำเสนอภาพของครอบครัวเรื่อง "ทอฝันกับมาวิน"

ละครโทรทัศน์ เป็นสื่อเพื่อความบันเทิงที่ไม่เพียงแต่นำเสนอความบันเทิงเพื่อผู้ชมเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังแฝงด้วยความเชื่อและค่านิยมไทยต่าง ๆ ดังพบได้จากการวิจัยของ อภิญา ศรีรัตนสมบูรณ์ (2534) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อและค่านิยมที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ เรื่อง "คู่กรรม" พบว่าละครโทรทัศน์เรื่อง "คู่กรรม" ได้ถ่ายทอดแนวคิดซึ่งสะท้อนความเชื่อ และค่านิยมรวม 6 แนวคิด คือ แนวคิดในเรื่องความรัก แนวคิดในเรื่องความรับผิดชอบต่อครอบครัว แนวคิดในเรื่องบทบาททางสังคมตามลักษณะทางเพศ แนวคิดในเรื่องการดำรงชีวิต แนวคิดในเรื่องความไม่เท่าเทียมกัน และแนวคิดที่เกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อ จากการศึกษาข้างต้นทำให้พบว่า เรื่องครอบครัว เป็นเรื่องที่มีมักจะนำเสนอให้เห็นในละครโทรทัศน์ ขึ้นอยู่กับว่าจะนำเสนอมากน้อยเท่าใด ตามแต่ลักษณะความสัมพันธ์กับโครงเรื่อง (อภิญา ศรีรัตนสมบูรณ์, 2534)

ละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" เป็นละครโทรทัศน์ที่นำเสนอเรื่องราวความรักและครอบครัว สะท้อนถึงการเลี้ยงดูของพ่อแม่ 4 แบบ ให้มองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยงดูในแบบต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการแก้ไขปัญหานั้นด้วย นอกจากนั้นแล้ว ก็ยังแฝงเรื่องการค้าขายของตัวเอง ค้นหาความฝันของตัวเองให้พบ และการได้ทำตามสิ่งที่แต่ละคนมีความใฝ่ฝัน ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียด เกี่ยวกับละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" ด้านความหมายที่ต้องการนำเสนอของผู้ส่งสาร ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้คือผู้วางเค้าโครงเรื่องและผู้เขียนบท จิระวิทย์ สมบัติศิริ และ ผู้วางเค้าโครงเรื่องและผู้กำกับการแสดง ถกกลเกียรติ วีรวรรณ ทั้งนี้ข้อมูลข้างต้นจะเป็นประโยชน์ต่อการทราบถึงการเข้ารหัสความหมาย (encoding) ของผู้ส่งสาร ที่มีผลกระทบต่อเนื้อหาละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" อีกทั้งใช้ประกอบการวิเคราะห์ถึงการถอดรหัสความหมาย (decoding) ของผู้ชมด้วย

ผู้ส่งสารในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ

1. จิระวิทย์ สมบัติศิริ ผู้วางเค้าโครงเรื่อง และผู้เขียนบทละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน"

จิระวิทย์ สมบัติศิริ เป็นชื่อและนามสกุลจริงของผู้วางเค้าโครงเรื่อง และผู้เขียนบทละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" ปัจจุบัน จิระวิทย์ เป็นผู้เขียนบทละครโทรทัศน์อิสระ ผลงานการเขียนบทละครโทรทัศน์ อาทิ "สามหนุ่มสามมุม" "หกตกไม่แตก" "จุดนัดฝัน" "ลัดฟ้ามาหารัก" "ทอฝันกับมาวิน" เป็นต้น ผลงานการเขียนบทในช่วงแรก ๆ นั้น จิระวิทย์เขียนบทให้กับบริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด แห่งเดียว แต่ปัจจุบันได้ออกมารับงานอิสระ

2. ถกลเกียรติ วีรวรรณ ผู้วางเค้าโครงเรื่อง และผู้กำกับการแสดง

ถกลเกียรติ วีรวรรณ เป็นผู้ก่อตั้ง บริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด ขึ้น ผลงานปั้นให้กับสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5 , ช่อง 7 และช่อง 9 เป็นบริษัทในเครือบริษัท แกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) ปัจจุบันดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการบริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด และเป็นผู้กำกับการแสดงของบริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด ด้วย

ประเด็นเกี่ยวกับการเข้ารหัสความหมาย (encoding) ของผู้ส่งสาร

1. ประสบการณ์ตรงของผู้ส่งสารที่มีผลต่อการเข้ารหัสความหมาย (encoding)

1.1 ประสบการณ์ตรงของจิระวิทย์ สมบัติศิริ

(1) การทำงานเขียนบท

(2) ชีวิตส่วนตัว

1.2 ประสบการณ์ตรงของถกลเกียรติ วีรวรรณ

(1) การทำงานกำกับการแสดง

(2) ชีวิตส่วนตัว

2. ความหมายภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" จากทัศนะของผู้ส่งสาร

2.1 ความหมายภาพของครอบครัวมาวินจากทัศนะของผู้ส่งสาร

2.2 ความหมายภาพของครอบครัวแบงก์จากทัศนะของผู้ส่งสาร

2.3 ความหมายภาพของครอบครัวทอฝันจากทัศนะของผู้ส่งสาร

2.4 ความหมายภาพของครอบครัวนอกจากทัศนะของผู้ส่งสาร

จากนี้ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงรายละเอียดของแต่ละประเด็น ดังนี้

1. ประสบการณ์ตรงของผู้ส่งสารที่มีผลต่อการเข้ารหัสความหมาย (encoding)

1.1 ประสบการณ์ตรงของจิระวิทย์ สมบัติศิริ

จิระวิทย์ สมบัติศิริ มีประสบการณ์ตรงที่มีผลต่อการเข้ารหัสความหมาย (encoding)

ในแง่

(1) การทำงานเขียนบท

จิระวิทย์ ได้เริ่มทำงานเขียนบทละครโทรทัศน์เรื่อง "สามหนุ่มสามมุม" เป็นเรื่องแรกที่ได้ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ซึ่งละครโทรทัศน์เรื่องนี้ เป็นละครโทรทัศน์ที่นำเสนอประเด็นความสัมพันธ์ในครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวไม่ครบ คือ พ่อแม่เสียชีวิตทั้งคู่ ทำให้พบว่าประสบการณ์ด้านการเขียนบทละครโทรทัศน์ของจิระวิทย์ เริ่มต้นด้วยการเขียนบทละครโทรทัศน์เกี่ยวกับครอบครัว ซึ่งจิระวิทย์ ได้กล่าวว่า

.....เห็นประกาศรับสมัครงานของแกรมมี่ รับสมัครบุคคลากรเยอะมาก เห็นตำแหน่งหนึ่ง คือผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ ก็เลยส่งจดหมายไปสมัครงาน ส่งงานแปล งานเขียนต่าง ๆ ที่เคยทำเขียนบทละครที่เคนพีทไปด้วย ทางแกรมมี่ก็เรียกไปสัมภาษณ์ พี่ก็ขนหนังสือที่เคยแต่งตอนมัธยมไปด้วย เขาก็แย่งกันดู เขาก็บอกว่าคนนี้มือองๆ ดินะ พี่เอ๋ เกரியงไกร อนาคตยกุล เขาก็เลยเพจมาตาม ประมาณวันที่ 23

พฤษภาคม พ.ศ. 2537 ให้มาเข้าประชุมกับสามหนุ่มสามมุม ก็ได้เขียนครั้งแรกกับ "สามหนุ่มสามมุม" ถือเป็นเรื่องแรกที่ได้ออนแอร์.....
(จิระวิทย์ สมบัติศิริ, สัมภาษณ์ 22 ตุลาคม 2539)

นอกจากประสบการณ์ตรง ในการเขียนบทละครโทรทัศน์เกี่ยวกับครอบครัวเป็นเรื่องแรกแล้ว จิระวิทย์ได้กล่าวถึงประเด็นในการนำเสนอเรื่องครอบครัวไว้ว่า ครอบครัวเป็นเรื่องใกล้ตัวซึ่งทุกคนเข้าถึงได้ ดังนี้

.....ครอบครัวเป็นเรื่องใกล้ตัว และเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับเด็กวัยรุ่นทุกคนที่จะโตเป็นผู้ใหญ่ ถ้ามาจากครอบครัวที่ดี สิ่งที่เราทำก็จะดีตามไปด้วย ต้องสร้างความสัมพันธ์ ความอบอุ่นในครอบครัวให้ดีเสียก่อน และครอบครัวเป็นเรื่องที่ทำให้คนสัมผัส เข้าถึงได้ การทำเรื่องใกล้ตัวจะทำให้คนคล้อยตามไปได้ง่าย.....
(จิระวิทย์ สมบัติศิริ, สัมภาษณ์ 22 ตุลาคม 2539)

จากประสบการณ์ตรงของจิระวิทย์ ในแง่ของการเริ่มงานเขียนบทละครโทรทัศน์ เกี่ยวกับครอบครัวเป็นประเด็นแรก ดังที่กล่าวไปข้างต้นแล้ว จิระวิทย์ ยังได้กล่าวถึงวิธีการเขียนบทละครโทรทัศน์ จากประสบการณ์ที่เคยทำงานประจำกับบริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด และ การมารับงานอิสระ ดังนี้

.....งานเขียนบทนี้มี 2 แบบ ถ้าทำงานกับเอ็กแซ็กท์ จะเริ่มจากมี plot ก่อนแล้วมาเข้าที่ประชุม เหมือนการคิด treatment ของแต่ละตอนเนี่ย เราจะไปคิดมาแล้วมาเสนอที่ประชุมว่า เรื่องนี้ผมจะเดินตอนหนึ่งอย่างนี้ ๆ นะครับ ฉากนี้ ๆ ต้นจบตอนอย่างนี้ ผู้กำกับ ครีเอทีฟของบริษัท ไอเคใหม่ผ่านใหม่ ปรับแต่งยังไง พอโอเค แล้วเราถึงจะเอาอันนั้นมาเขียนเป็นบทมาส่งผู้กำกับ ผู้กำกับจะอ่าน ขอแก้ไขอะไรไหม ก็โอเคนั้นคือการทำงานกับเอ็กแซ็กท์ ถ้าที่อื่น จะ brief ตอนแรก โอเคเข้าที่ประชุมกัน โอเคครับเรื่องแบบนี้ะ พี่ก็ทำเรื่องย่อตั้งแต่ต้นจบไป บุคลิกตัวละครทั้งหมดไป จะซีเรียสช่วง 5 ตอนแรก ต่อไปก็เป็นหน้าที่ของผู้กำกับ เรา deal กับผู้กำกับ

เองว่าจะแก้ไขยังไง ขั้นตอนจะลดลงจากที่เคยทำกับเอ็กแซ็กท์ ไม่ต้องไปคุย treatment ทุก ๆ ครั้งในการทำงาน การทำงานจะเร็วขึ้น อย่างเอ็กแซ็กท์ ค่อนข้างจะเคารพทมาก เพราะจะมีการแก้ไขกันเยอะมาก แทบจะไม่เปลี่ยนแปลงอะไรเลย.....

(จิระวิทย์ สมบัติศิริ, สัมภาษณ์ 22 ตุลาคม 2539)

สำหรับการสร้างละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" บทละครโทรทัศน์ได้เขียนขึ้น สมบูรณ์แล้ว จึงนำไปถ่ายทำ จิระวิทย์ได้ให้สัมภาษณ์ว่า

....."ทอฝันกับมาวิน" ใช้เวลานานมาก ลบสถิติ 7 เดือน ครึ่ง เพราะว่าเรามี เวลาเตรียมงานนานมาก แล้วคืออยากทำอะไรออกมาให้ดีมาก ๆ เพราะ ว่าหนึ่ง ตัวเราเองจะพัฒนามากขึ้น ถ้าเราก็ก๊ากแบบ"ลัดฟ้ามาหารัก" แบบนั้นก็จะน้อยไป ฟลุคพัฒนาตาม คนเขียนบทก็ต้องพัฒนาการตาม เป็นคนเขียนบทคู่ขวัญ ก็ใช้เวลาเขียนบท 7 เดือนครึ่ง ที่มันใช้เวลา มาก นี่เป็นเพราะเขียนไปแล้ว มีการแก้ไข อยากให้ดีที่สุด อย่างที่เอ็กแซ็กท์ ค่อนข้างจะเคารพทมาก เพราะจะมีการแก้ไขกันเยอะมาก แทบจะไม่ เปลี่ยนแปลงอะไรเลย อย่าง"ทอฝันกับมาวิน"ก็จบอย่างนี้อยู่แล้ว เพียงแต่ว่า เป็นการไปล็อกกัน ไปโปรโมตกัน คือคิดกันตั้งแต่ต้นแล้วว่าจบเด็กตายไม่ได้นะ เพราะว่าเป็นคือวัยรุ่น เด็ก คือแบบใจร้ายไปหน่อย จะให้เด็กตาย ก็คิดอยู่แล้ว จะให้ happy ending มันไม่ไหวนะ แฟนของฟลุค นี้จะเป็นเด็ก ๆ เยอะ ถ้าตายมันจะดูแย ๆ ไม่ได้มาเปลี่ยนเพราะกระแส.....

(จิระวิทย์ สมบัติศิริ, สัมภาษณ์ 22 ตุลาคม 2539)

ประสบการณ์ตรงของจิระวิทย์ ในแง่ของการทำงานเขียนบท พบว่าจิระวิทย์ มี ประสบการณ์ในการเริ่มต้นเขียนบทละครโทรทัศน์ที่นำเสนอประเด็นครอบครัว ประกอบกับ ประสบการณ์ในการเขียนบทละครโทรทัศน์ที่ทำงานกับบริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด มีการร่วมมือกัน ของบุคคลากรหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้กำกับ ศรีเอทีพี ดังนั้น จึงทำให้การถ่ายทอดแนวคิดด้าน ครอบครัวที่ปรากฏในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" มีการนำเสนอได้ชัดเจน

(2) ชีวิตส่วนตัว

จิระวิทย์ สมบัติศิริ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เคยทำงานธนาคาร ฝ่ายบุคคล การบินไทย ผู้ช่วยบรรณาธิการ แต่ท้ายที่สุดก็สามารถค้นพบตัวเองว่าชอบงานด้านการเขียนบทละครโทรทัศน์ จึงไปศึกษาเพิ่มเติมที่สถาบันเคแพitech และที่สถาบันแห่งนี้ จิระวิทย์ ก็ได้เขียนบทละครโทรทัศน์เป็นครั้งแรก ซึ่งเป็นงานที่ต้องทำส่งอาจารย์ เมื่อเรียนจบก็ได้เข้าทำงานในตำแหน่งผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ ที่บริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด ปัจจุบันจิระวิทย์ เป็นผู้เขียนบทละครโทรทัศน์อิสระ รวมระยะเวลาที่ทำงานด้านเขียนบทละครโทรทัศน์ จนถึงปัจจุบัน 3 ปี

จากมุมมองในชีวิตเกี่ยวกับการค้นหาตนเองให้เจอว่าตนเองชอบที่จะทำงานอะไร มีความสุขกับการทำงานอย่างไร และสามารถค้นหาความต้องการของตัวเองได้ ของจิระวิทย์ ส่งผลต่อเนื้อหาในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" ดังนี้

.....จากชีวิตที่ผ่านมาก็แทบจะประเด็นในละครเหมือนกัน ก็จะบอกว่าการค้นหาตัวเองมันยากยิ่งกว่าการงมเข็มในมหาสมุทร ที่บอกว่างมเข็มยังรู้ว่างมเข็มแต่หาตัวเองนี้ เราไม่รู้เลยว่าเราหาอะไรอยู่ พี่ถือว่าโชคดีมากที่เจอ.....
(จิระวิทย์ สมบัติศิริ, สัมภาษณ์ 22 ตุลาคม 2539)

ดังนั้นประสบการณ์ตรง ด้านชีวิตส่วนตัวของ จิระวิทย์ จึงส่งผลต่อเนื้อหาละครโทรทัศน์ ในแง่ของการค้นหาตนเองให้พบ และทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ เหมือนกับที่จิระวิทย์ ค้นหาตัวเองพบว่าชอบงานด้านการเขียนบทละครโทรทัศน์ ทำให้การถ่ายทอดประสบการณ์ตรงด้านชีวิตส่วนตัว ในประเด็นการค้นหาตนเองให้พบ ไปสู่ตัวละครคือ "มาวิน" ทำได้ชัดเจน

2.2 ประสบการณ์ตรงของกมลเกียรติ วีรวรรณ มีประสบการณ์ที่มีผลต่อการเข้ารหัสความหมาย (encoding) ในแง่

(1) การทำงานกำกับการแสดง

กมลเกียรติ เริ่มทำงานกับบริษัท แกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด (มหาชน) ในปี พ.ศ. 2533 ด้วยการกำกับละครโทรทัศน์เรื่อง "นางฟ้าสี่รุ่ง" "สามหนุ่มสามมุม" (ปริศนา, 2535 : 78) ซึ่งละครโทรทัศน์ทั้งสองเรื่องนี้ เป็นละครโทรทัศน์ที่น่าเสนอประเด็นความสัมพันธ์ใน

ครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวไม่ครบ ทำให้พบว่าประสบการณ์ด้านการกำกับกับการแสดงของ ถกลเกียรติ เริ่มต้นจากการกำกับการแสดงละครโทรทัศน์ที่นำเสนอประเด็นเกี่ยวกับครอบครัว ซึ่ง ถกลเกียรติ ได้กล่าวถึงประเด็นในการนำเสนอเรื่องครอบครัวไว้ว่า ครอบครัวถ้าขาดสมาชิกไป ก็ ยิ่งที่ต้องมีความสัมพันธ์ในครอบครัวที่อบอุ่นมากขึ้นไปอีก เพราะมีกันอยู่ไม่กี่คน ดังนี้

.....อยากเห็นความอบอุ่น และความที่ทำให้คนดูผูกพันกับตัวละคร มันก็เกิดขึ้นจากความอบอุ่นที่ตัวละครมีให้แก่กัน เพราะฉะนั้นความ อบอุ่นของคนไทยแล้ว ตรงเรื่องครอบครัวจะอบอุ่นที่สุด ยิ่งขาดพ่อ ขาดแม่ไป ก็ยิ่งต้องอบอุ่นเข้าไปใหญ่ เพราะถ้าเมื่อครอบครัวที่มีครบ แล้วนี่ บางทีมัน take it for granted ความอบอุ่นมาก ก็มีหมดแล้ว ก็ ไม่มีอะไร แต่ถ้าเมื่อครอบครัวที่ขาดหายไปยิ่งจะต้องรักกันมาก ๆ เพราะมันเหลืออยู่แค่นี้.....

(ถกลเกียรติ วีรวรรณ, สัมภาษณ์ 31 ตุลาคม 2539)

นอกจากประสบการณ์ตรงของถกลเกียรติ ในแง่ของการเริ่มงานกำกับละครโทรทัศน์ เกี่ยวกับครอบครัวเป็นเรื่องแรกแล้ว ถกลเกียรติยังได้กล่าวถึงการทำงานกำกับกับการแสดง ในละคร โทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" ไว้ดังนี้

.....กำกับตั้งแต่คนที่ไม่เคยเข้ากล้องเล่นละครเลย ก็สั้นไปสั้นมา ตีความไม่ถูก จะต้องหันไปทางไหนก็ไม่รู้ กล้องบังกันหมด กับต้อง กำกับพี่ตูน พพล ที่เล่นมาไม่รู้ก็เรื่องแล้ว แล้วก็เป็นผู้กำกับเองด้วย เพราะฉะนั้นเรื่องนี้จะกำกับกันหลายสไตล์มาก ผู้กำกับเวลากำกับ นักแสดงแต่ละคนเนี่ย กำกับต่างกัน สไตล์กำกับแต่ละคนไม่ เหมือนกัน เพราะว่าบางคนรับได้แบบนี้ บางคนเข้าใจแบบนี้.....

(ถกลเกียรติ วีรวรรณ, สัมภาษณ์ 31 ตุลาคม 2539)

การกำกับกับการแสดงของถกลเกียรติ วีรวรรณ นั้น เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการที่จะ ตีความหมายบทละครโทรทัศน์ที่จิระวิทย์ สมบัติศิริ ได้ให้ความหมายเป็นตัวหนังสือ ออกมาเป็น

ภาพและเสียงนำเสนอทางโทรทัศน์ ดังนั้น จึงถือว่าถกเถียงวาทศิลป์ วีรวรรณ เป็นผู้เข้ารหัสความหมาย (encoder) ทำให้ปรากฏเป็นภาพและเสียง เพื่อสื่อความหมายไปยังผู้รับสาร

(2) ชีวิตส่วนตัว

ถกเถียงวาทศิลป์ วีรวรรณ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านการละคร และปริญญาโทด้าน Broadcasting จากสหรัฐอเมริกา เริ่มทำงานกับบริษัท แกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) ในปี พ.ศ. 2533 ด้วยการกำกับละครโทรทัศน์เรื่อง "นางฟ้าสีรุ้ง" และ "สามหนุ่มสามมุม" จากนั้นเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการผู้จัดการบริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด (ปริศนา, 2535 : 78) ปัจจุบันดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการบริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด และเป็นผู้กำกับการแสดง กำกับละครโทรทัศน์ในเครือบริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด อาทิ "คู่ซิ่นขลุ่ยมน" "เพื่อเธอ" "อยากหยุดตะวันไว้ที่ปลายฟ้า" "ทอฝันกับมาวิน" เป็นต้น

มุมมองชีวิตของถกเถียงวาทศิลป์ ด้านคติประจำใจที่ว่า "ทำในสิ่งที่รักคืออิสระ รักในสิ่งที่ทำคือความสุข" ส่งผลต่อการเข้ารหัสความหมาย (encoding) ด้วย ซึ่งถกเถียงวาทศิลป์ได้กล่าวไว้ว่า

.....คนเราที่มีความฝันและชีวิตจะมีความสุขมาก ถ้าเมื่อได้ทำในสิ่งที่ตัวเองอยากจะทำ...."ทำในสิ่งที่รักคืออิสระ รักในสิ่งที่ทำคือความสุข" ตอนพี่อายุ 14 เรียนอยู่ที่สหรัฐอเมริกา พี่เห็นโปสเตอร์ของฝรั่ง จะเป็นรูปนกบินสามสีตัว แล้วจะมีคำพูดอันหนึ่งที่สะดุดตามาก คือ "Doing what you like it's freedom, Liking what you do it's happiness" ก็เป็นคติประจำใจของพี่ตั้งแต่อายุ 14 เพราะฉะนั้นในการที่มาทำเรื่องนี้ ก็มีส่วนตรงนี้อยู่มาก เพราะชีวิตคนเรามันมีคุณค่าต่อเมื่อได้ทำในสิ่งที่ตัวเองอยากทำ.....

(ถกเถียงวาทศิลป์ วีรวรรณ, สัมภาษณ์ 31 ตุลาคม 2539)

ประสบการณ์ตรงของผู้ส่งสารทั้งสองท่าน มีผลต่อการเข้ารหัสความหมาย (encoding) ในละครโทรทัศน์เรื่องนี้ ในแง่ของการทำงานซึ่งผู้ส่งสารทั้งสองท่าน ล้วนแต่เป็นผู้ที่เคยทำงานละครโทรทัศน์ที่มีประเด็นการนำเสนอ เกี่ยวกับครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้น ประกอบกับประสบการณ์ในชีวิตส่วนตัวของทั้งสองท่านที่มาตรงกัน ในประเด็นปรัชญาในการดำรงชีวิตที่ว่า "ทำในสิ่งที่รัก

คืออิสระ รักในสิ่งที่ทำคือความสุข" จึงทำให้ละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" เข้ารหัส ความหมาย (encoding) ได้เห็นภาพอย่างชัดเจน เนื่องจากผู้ส่งสารมีประสบการณ์ตรงมาก่อน จึง ทำให้ถ่ายทอดได้อย่างเข้าใจและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. ความหมายภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" จากทัศนะของผู้ส่งสาร

- 2.1 ความหมายภาพของครอบครัวมาวินจากทัศนะของผู้ส่งสาร
- 2.2 ความหมายภาพของครอบครัวแบงก์จากทัศนะของผู้ส่งสาร
- 2.3 ความหมายภาพของครอบครัวทอฝันจากทัศนะของผู้ส่งสาร
- 2.4 ความหมายภาพของครอบครัวนอกจากทัศนะของผู้ส่งสาร

จากนี้ผู้วิจัยของกล่าวถึงรายละเอียดแต่ละความหมาย ดังนี้

2.1 ความหมายภาพของครอบครัวมาวินจากทัศนะของผู้ส่งสาร

(1) ฐานะของครอบครัวมาวิน

ทั้งจิระวิทย์ สมบัติศิริ และถกเถียงเกียรติ วีรวรรณ ได้ให้ความหมายครอบครัวมาวินว่า เป็นครอบครัวของคนที่มีฐานะร่ำรวย โดยบอกผ่านภาพของบ้านหลังใหญ่ มีบริเวณบ้านมาก มีคนรับใช้ในบ้านหลายคน มีรถยนต์หลายคัน มีคนขับรถ ออกงานสังคม มาวินมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว เป็นต้น

(2) ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวมาวิน

(2.1) จิระวิทย์ สมบัติศิริ ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวมาวิน ซึ่งประกอบด้วย ชนะ มาวิน และป้าแหว สรุปได้ดังนี้

- ก. ครอบครัวอบอุ่น มีความสุข แต่พ่อกับลูกไม่เข้าใจกัน
- ข. พ่อเป็นคนที่ประสบความสำเร็จด้านการทำงาน และต้องการให้ลูกประสบความสำเร็จเหมือนตน

ค. พ่อคาดหวังในตัวลูกสูง ต้องทำในสิ่งที่พ่อต้องการ

ง. มาวิน เป็นตัวแทนของเด็กที่อยู่ในกรอบ เชื่อฟังพ่อมาตลอด จนกระทั่งค้นพบตัวเอง ก็ต่อสู้เพื่อให้ได้ทำในสิ่งที่ตัวเองต้องการ เป็นตัวแทนของเด็กมีความฝัน มุ่งมั่น และจริงจัง กับสิ่งที่ตัวเองอยากทำ

จ. ป้าแหว เป็นสะพานเชื่อมระหว่างพ่อกับลูก

- เป็นคนเลี้ยงทั้งชนะและมาวิน
- มีความหมายถึงความละเอียดอ่อนของผู้หญิง จะเข้าใจความรู้สึกมากกว่าผู้ชายกับผู้ชายจะสื่อสารกัน

(2.2) ถกเถียง วิเคราะห์ ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว มาวิน สรุปได้ดังนี้

ก. เป็นครอบครัวที่อบอุ่น

ข. พ่อ เป็นคน que คิดว่าตัวเองถูกเสมอ โดยที่ไม่ฟังเหตุผล และคิดว่าสิ่งที่ลูกทำไรสาระ วางกฎเกณฑ์แต่ลูกก็พอใจ เพราะลูกยังไม่เห็นสิ่งที่ดีกว่า แต่พ่อลูกเห็นสิ่งที่ดีกว่า พ่อก็ไม่ยอมรับ

ค. มาวิน เป็นตัวแทนของเด็กวัยรุ่นที่มีความฝัน

ง. ป้าแหว เป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูก

(3) ปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมายในครอบครัวมาวิน

(3.1) จิระวิทย์ สมบัติศิริ ได้กล่าวถึงปรัชญาในการดำรงชีวิตที่สื่อความหมายในครอบครัวมาวินไว้ 2 ประการ คือ "ทางสายกลาง" และ "ทำในสิ่งที่รักคืออิสระ รักในสิ่งที่ทำคือความสุข" สรุปได้ดังนี้

ก. "ทางสายกลาง"

ศาสนาพุทธสอนไว้ว่า ถ้าเราพบกันตรงกลาง ก็จะไม่มีปัญหาเกิดขึ้น ถ้ามายินยอมทำตามพ่อ และพ่อฟังมาวิน การยอมรับความคิดเห็นของอีกฝ่ายหนึ่ง คือมาพบกันตรงกลาง การเลี้ยงลูกต้องยอมรับความคิดเห็นของลูก จะไม่เกิดปัญหาเลย

ข. "ทำในสิ่งที่รักคืออิสระ รักในสิ่งที่ทำคือความสุข"

การค้นหาตัวเองให้เจอว่าตัวเองชอบอะไร อยากทำอะไร และสามารถทำตรงนั้นได้ตลอดชีวิตแล้วจะมีความสุข เหมือนกับที่มาวินค้นหาตัวเองพบว่าชอบการแต่งเพลง การแสดงละครเวที ก็พยายามทำในสิ่งที่ตัวเองชอบให้เป็นจริงขึ้นมา

(3.2) ถกเถียง วิเคราะห์ ได้กล่าวถึงปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมายในครอบครัวมาวิน ไว้ 3 แนว คือ "ทางสายกลาง" "ทำในสิ่งที่รักคืออิสระ รักในสิ่งที่ทำคือความสุข" และ "เวลา" สรุปได้ดังนี้

ก. "ทางสายกลาง"

ให้เห็นครอบครัวมาวินว่า ถ้ากดดันลูกเกินไปเกิดผลไม่ดีอย่างไร ควรจะเดินทางสายกลาง อยู่ในกรอบในเกณฑ์

ข. "ทำในสิ่งที่รักคืออิสระ รักในสิ่งที่ทำคือความสุข"

คนเราที่มีความฝัน และชีวิตจะมีความสุขมาก ถ้าเมื่อได้ทำในสิ่งที่ตัวเองอยากทำ เพราะในชีวิตคนเรามันมีคุณค่าต่อเมื่อได้ทำในสิ่งที่ตัวเองอยากทำ

ค. "เวลา"

เวลาที่มีอยู่ คนเราบางทีชอบคิดถึงอนาคตมากเกินไป จนลืมนึกถึงเวลาปัจจุบันว่าปัจจุบันนี้กำลังทำอะไร แล้วทำไมไม่ใช้เวลาปัจจุบันตรงนี้ นาทีนี้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด มัวแต่ไปคิดถึงอนาคต ว่าเดี๋ยวมันจะเป็นยังไง แล้วก็ตายซะแล้ว ยังไม่ทันได้ทำอะไรเลย ซึ่งก็เหมือนกับช่วงเวลาก่อนที่มาวินจะเข้าห้องผ่าตัด ถึงได้ขอเวลา เพราะหลังจากผ่าตัด ไม่รู้ว่าจะตายหรือเปล่า แต่ก่อนตายขอมีความสุขที่สุดอีกสักครั้งหนึ่ง

จากความหมายภาพของครอบครัวมาวินที่กล่าวมาแล้ว พบว่าผู้ส่งสารทั้งสองท่าน ต้องการสื่อความหมายใกล้เคียงกัน เนื่องจากดังที่เคยกล่าวไปแล้วว่า ระบบการทำงานของบริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด จะมีการประชุมกันของผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ ทีวีโชว์ ผู้กำกับการแสดง เป็นต้น ทำให้การทำงานผลิตละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" สื่อความหมายภาพของ ครอบครัวมาวินได้ชัดเจน และมีความหมายไปใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 1 ตารางแสดงความหมายภาพของครอบครัวมาวินจากทัศนะของผู้ส่งสาร

1. ฐานะของครอบครัวมาวิน	: ร่ำรวย
2. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวมาวิน	: ครอบครัวอบอุ่น แต่พ่อกับลูกไม่เข้าใจกัน, พ่อคาดหวังกับลูกสูง และมีป้าแหวเป็นสะพานเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูก
3. ปรัชญาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวมาวิน	: "ทางสายกลาง" "ทำในสิ่งที่รักคืออิสระ รักในสิ่งที่ทำคือความสุข" และ "เวลา"

2.2 ความหมายภาพของครอบครัวแบ่งก้จากทัศนะของผู้ส่งสาร

(1) ฐานะของครอบครัวแบ่งก้

ทั้งจิระวิทย์ สมบัติศิริ และกมลเกียรติ วีรวรรณ ได้กล่าวถึงฐานะของครอบครัวแบ่งก้ว่าเป็นครอบครัวที่ร่ำรวย โดยบอกผ่านทางฉาก คือบ้านหลังใหญ่ แบ่งก้มีรถยนต์ส่วนตัวขับไปมหาวิทยาลัย มีโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น แต่ในความร่ำรวยของครอบครัวแบ่งก้ ก็แฝงความเจ้ายศเจ้าอย่าง เห็นแก่หน้าของสังคม มีความโลภ ไม่รู้จักพอ และดูถูกคนที่ม้ฐานะต่ำกว่าตน

(2) ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวแบ่งก้

(2.1) จิระวิทย์ สมบัติศิริ ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวแบ่งก้ไว้สรุปได้ดังนี้

- ก. ครอบครัวที่ไม่อบอุ่น
- ข. วิธีการเลี้ยงลูกจะใช้เงินเลี้ยง ไม่มีเวลาให้ลูก
- ค. ความรัก ความอบอุ่น แทนด้วยวัตถุ

(2.2) ถกเถียง วิเคราะห์ ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว
แบงก์ สรุปได้ดังนี้

ก. ครอบครัวไม่อบอุ่น

ข. ปล่อยลูกจนเกินไป ไม่มีเวลาให้ลูก

(3) ปรึกษาในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมายในครอบครัวแบงก์

(3.1) จิระวิทย์ สมบัติศิริ ได้กล่าวถึงปรึกษาในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมายใน
ครอบครัวแบงก์ คือ "ความไม่รู้จักรพ" และ "การเลี้ยงลูกแบบหย่อนเกินไป" สรุปได้ดังนี้

ก. "ความไม่รู้จักรพ" โลกไม่โหด คนเรามีขึ้นมีลง การมีเงินต้องรู้จักพอ

ข. "การเลี้ยงลูกแบบหย่อนเกินไป" คือการเลี้ยงลูกหย่อนจนเกินไปแบบครอบครัว
แบงก์ ที่ปล่อยลูกจนเกินไป

(3.2) ถกเถียง วิเคราะห์ ได้กล่าวถึงปรึกษาในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมาย
ในครอบครัวแบงก์ คือ "การเลี้ยงลูกแบบหย่อนเกินไป" เนื่องจากการเลี้ยงลูกในครอบครัวแบงก์จะ
เลี้ยงแบบปล่อยลูกมากจนเกินไป จนลูกไปทำผิดทั้งที่ ๗ ที่อยู่ในวัยเรียน ทำให้เกิดปัญหาขึ้น
ควรใช้ทางสายกลาง คือไม่เลี้ยงลูกแบบกดดันเกินไป หรือปล่อยลูกจนเกินไป

ตารางที่ 2 ตารางแสดงความหมายภาพของครอบครัวแบงก์จากทัศนะของผู้ส่งสาร

1. ฐานะของครอบครัวแบงก์	: ร่ำรวย
2. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว	: ครอบครัวไม่อบอุ่น, เลี้ยงลูกด้วยเงิน, ไม่มีเวลาให้ลูก, ปล่อยลูกมากเกินไป และความรัก ความอบอุ่น แทนด้วย วัตถุ
3. ปรึกษาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวแบงก์	: "ความไม่รู้จักรพ" และ "การเลี้ยงลูก แบบหย่อนเกินไป"

2.3 ความหมายภาพของครอบครัวทอดผืนจากทัศนะของผู้ส่งสาร

(1) ฐานะของครอบครัวทอดผืน

ทั้งจิระวิทย์ สมบัติศิริ และถกกลเกียรติ วีรวรรณ ได้กล่าวถึงฐานะของครอบครัวทอดผืนว่ามีฐานะปานกลาง แต่เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับครอบครัว 3 ครอบครัว คือครอบครัวมาวิน ครอบครัวแบงก์ และครอบครัวนอต ครอบครัวทอดผืนมีฐานะยากจนที่สุด เมื่อพิจารณาจากบ้านของครอบครัวทอดผืน จะพบว่าเป็นบ้านไม้หลังใหญ่ ซึ่งจิระวิทย์ ได้ให้เหตุผลว่า ในการถ่ายทำละครโทรทัศน์เรื่องหนึ่ง ๆ จะประกอบไปด้วยบุคคลากรจำนวนมากในกองถ่าย ดังนั้นจึงใช้สถานที่ที่ค่อนข้างจะมีขนาดใหญ่พอสมควร ทำให้จากบ้านของทอดผืนนำเสนอได้เกินฐานะ

(2) ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวทอดผืน

ทั้งจิระวิทย์ สมบัติศิริ และถกกลเกียรติ วีรวรรณ ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวทอดผืน ได้ใกล้เคียงกัน สรุปได้ดังนี้

- ก. ครอบครัวที่อบอุ่น มีความสุข
- ข. เลี้ยงลูกอย่างให้ลูกมีความฝันของตัวเอง คิดเอง
- ค. ทอดผืน เป็นคนกล้าคิด กล้าแสดงออก

(3) ปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมายในครอบครัวทอดผืน

ผู้ส่งสารทั้งสองท่านกล่าวถึงปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมายในครอบครัวทอดผืน ไว้ว่า "ความอบอุ่นที่เกิดขึ้นในครอบครัวเกิดจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อ แม่ และลูก ไม่จำเป็นจะต้องรวยหรือจน"

จากความหมายภาพของครอบครัวทอดผืนในแง่ผู้ส่งสาร ที่กล่าวมาข้างต้น พบว่าผู้ส่งสารทั้งสองท่านต้องการสื่อความหมายภาพของครอบครัวทอดผืนใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 3 ตารางแสดงความหมายภาพของครอบครัวทอฝันจากทัศนะของผู้ส่งสาร

1. ฐานะของครอบครัวทอฝัน	: ปานกลาง
2. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวทอฝัน	: ครอบครัวอบอุ่น มีความสุข, เลี้ยงลูก อย่างให้ลูกมีความฝันของตัวเอง คิดเอง และทอฝันเป็นคนกล้าคิด กล้าแสดงออก
3. ประชญาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวทอฝัน	: "ความอบอุ่นในครอบครัวเกิดจาก ความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อ แม่ และ ลูก ไม่จำเป็นต้องรวยหรือจน"

2.4 ความหมายภาพของครอบครัวในอดีตจากทัศนะของผู้ส่งสาร

(1) ฐานะของครอบครัวในอดีต

ทั้งจิระวิทย์ สมบัติศิริ และถกกลเกียรติ วีรวรรณ ได้กล่าวถึงฐานะของครอบครัวในอดีตว่าเป็นครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย โดยผ่านฉาก นอตมีรถยนต์ส่วนตัวขับไปมหาวิทยาลัย นอตมีโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น

(2) ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวในอดีต

(2.1) จิระวิทย์ สมบัติศิริ ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวในอดีตให้สรุปได้ดังนี้

- ก. ครอบครัวอบอุ่นมาก
- ข. เลี้ยงลูกแบบตามใจ เข้าใจในตัวลูก และยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็น
- ค. เชื่อมมั่นในตัวลูก และเป็นเพื่อนกับลูก

(2.2) ถกกลเกียรติ วีรวรรณ ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวในอดีตไว้ว่าเป็นครอบครัวที่สนุกสนาน

(3) ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมายในครอบครัวนอต

(3.1) จีระวิทย์ สมบัติศิริ ได้กล่าวถึงประโยชน์ในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมายในครอบครัวนอต ไว้ว่า "ความอบอุ่นที่เกิดขึ้นในครอบครัวเกิดจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อ แม่ และลูก ไม่จำเป็นจะต้องรวยหรือจน"

(3.2) ถกกลเกียรติ วีรวรรณ ได้กล่าวถึงประโยชน์ในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมายในครอบครัวนอต ไว้ว่า "อย่าเครียด"

จากความหมายภาพของครอบครัวนอตที่กล่าวมาข้างต้น พบว่าผู้ส่งสารทั้งสองท่านต้องการสื่อความหมายใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 4 ตารางแสดงความหมายภาพของครอบครัวนอตจากทัศนะของผู้ส่งสาร

1. ฐานะของครอบครัวนอต	: ร่ำรวย
2. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวนอต	: ครอบครัวที่อบอุ่น, เลี้ยงลูกแบบตามใจ ยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็น, เชื่อมมั่นในตัวลูก เป็นเพื่อนกับลูก และเป็นครอบครัวที่สนุกสนาน
3. ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวนอต	: "ความอบอุ่นในครอบครัวเกิดจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อ แม่ และลูก ไม่จำเป็นจะต้องรวยหรือจน" และ "อย่าเครียด"

จากความหมายภาพของครอบครัวนอตในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" ในแง่ผู้ส่งสาร พบว่าผู้ส่งสารทั้งสองท่านต้องการสื่อความหมายภาพของครอบครัวใกล้เคียงกัน เนื่องจากระบบการทำงานของบริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด จะมีการประชุมร่วมกันของผู้ผลิตละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" ก่อนการดำเนินงานขั้นตอนการถ่ายทำ ทำให้การทำงานผลิตละครโทรทัศน์เรื่องนี้สื่อความหมายภาพของครอบครัวได้ชัดเจน และผู้ส่งสารสื่อความหมายภาพของครอบครัวได้ใกล้เคียงกัน

ผู้รับสารจะสามารถรับทราบความหมายภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" ได้จากการชมละครโทรทัศน์ที่แพร่ภาพออกอากาศผ่านทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 ดังนั้น ผู้เข้ารหัส (encoder) ในงานวิจัยครั้งนี้คือ ถกกลเกียรติ วีรวรรณ ผู้กำกับการแสดง ที่เป็นผู้ตีความจากบทละครโทรทัศน์ของจิระวิทย์ สมบัติศิริ เนื่องจากเหตุผลที่ได้กล่าวไปแล้วถึงระบบการทำงานในบริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด ทำให้ภาพของครอบครัวที่นำเสนอผ่านละครโทรทัศน์เรื่องนี้ทำได้ชัดเจนและผู้ส่งสารได้สื่อความหมายไปในแนวทางใกล้เคียงกัน

จากความหมายที่ผู้ส่งสาร 2 ท่าน ได้ใส่ไว้ จะถูกบรรจุอยู่ในตัวสาร เพราะฉะนั้น ผู้วิจัยจะวิเคราะห์แนวคิด ที่สะท้อนภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากเทปละครโทรทัศน์ ซึ่งใช้แนวคิดเรื่องรูปแบบของครอบครัว และทฤษฎีดุลยภาพของนิวคอมม์ มาเป็นกรอบอ้างอิง เพื่อนำผลจากการวิเคราะห์ไปใช้ในการตั้งประเด็นคำถาม เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้รับสาร 30 ท่าน ในแง่การรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน"

แนวคิดที่สะท้อนภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน"

เมื่อนำแนวคิดเรื่องรูปแบบครอบครัว และทฤษฎีดุลยภาพของนิวคอมม์ มาใช้เป็นกรอบอ้างอิง ในการวิเคราะห์เทปละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" ผู้วิจัย พบแนวคิด 2 แนวคิด ดังนี้

1. แนวคิดด้านครอบครัวต่อการเลี้ยงดูลูก
 - 1.1 ครอบครัวมาวิน
 - 1.2 ครอบครัวแบงก์
 - 1.3 ครอบครัวทอฝัน
 - 1.4 ครอบครัวนอต
2. แนวคิดเรื่องช่องทางที่แสดงออกของบุคคลในครอบครัว

จากนี้ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงรายละเอียดของแต่ละแนวคิด ดังนี้

1. แนวคิดด้านครอบครัวต่อการเลี้ยงดูลูก

1.1 ครอบครัวมาวิน

(1) ฐานะของครอบครัวมาวิน

เป็นครอบครัวที่มีลักษณะของครอบครัวของคนที่มีฐานะร่ำรวย มีชื่อเสียงในสังคม ซึ่งปรากฏในฉาก

ก. บ้านหลังใหญ่ มีบริเวณบ้านกว้าง

ข. มีรถยนต์หลายคันและมีคนขับรถ รวมทั้งมาวินมีรถยนต์ใช้ส่วนตัว

ค. มาวินมีคอมพิวเตอร์ใช้ส่วนตัว

ง. มีคนรับใช้ 2 คน

จ. กิจกรรมที่พ่อกับลูกไปทำด้วยกันที่ สपोर्टคลับ

ฉ. พ่อและมาวินไปงานสังคม งานเพื่อการกุศล โดยพบในฉากที่มาวินไปทำหน้าที่รับโทรศัพท์รับเงินบริจาค และพ่อร่วมบริจาคเงินเพื่อการกุศล 500,000 บาท

(2) ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวมาวิน

เนื่องจากแม่ของมาวินเสียชีวิตด้วยโรคเนื้องอกในสมองตั้งแต่มาวินอายุ 5 ขวบ ดังนั้นบทบาทการเลี้ยงดู มาวิน จึงขึ้นอยู่กับพ่อเพียงคนเดียว มีแม่แอมมาช่วยในการเลี้ยงดู แต่อ่านาจ สิทธิขาดทุกอย่างในบ้านเป็นของพ่อ ความเป็นพ่อนำเสนอนอกมานั้น เป็นพ่อที่เจ้าระเบียบ เจ้ากฎเกณฑ์ รักลูกมากเกินไป คาดหวังกับลูก ต้องการให้ลูกทำตามที่ตัวเองต้องการ เนื่องจากเห็นว่าลูกไม่มีแม่ จึงทุ่มเทความรักไปให้เขาคนเดียว ทุ่มเทไปในลักษณะผิด อยากให้ลูกดำเนินชีวิตในรูปแบบที่ตนเองกำหนดให้ เพราะได้สัญญากับแม่ของมาวินไว้ว่าจะเลี้ยงลูกให้เก่ง เหมือนกับตัวเอง

ด้วยความที่มาวินเป็นลูกคนเดียว ฉะนั้นพ่อก็คาดหวังกับลูกมาก เนื่องจากลูกเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจเพียงสิ่งเดียว ก็เลยทุ่มเทให้กับลูกมากเกินไป ซึ่งผลจากการเลี้ยงดูในลักษณะอัตตาธิปไตย จะสะท้อนได้ชัดเจนว่ามาวิน เป็นเด็กที่มีระเบียบ เรียบร้อย สำนวมน อ่อนน้อม เคารพ และเชื่อฟังผู้ใหญ่ พยายามทำทุกอย่างที่พ่อต้องการ แต่ในขณะเดียวกันเขาเป็น คนที่ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ไม่เด็ดขาด ไม่กล้าที่จะตัดสินใจ

บรรยากาศในครอบครัวมาวิน มีลักษณะความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวแบบอัตตาธิปไตย (Authoritarian) พ่อเป็นหัวหน้าครอบครัว มีอำนาจเด็ดขาดในการตั้งเป้าหมายของครอบครัว วางทางเดินชีวิตไว้ให้กับลูก ความต้องการของลูกไม่ได้รับความสนใจจากพ่อเลย พ่อมองว่าสิ่งที่ลูกต้องการเป็นเพียงสิ่งที่ไร้สาระ ไม่มีค่า

ครอบครัวมาวินเป็นครอบครัวที่ขาดแม่ ซึ่งก็เหมือนกับขาดความอ่อนโยน แต่ถ้ามองในแง่ของอัตตาธิปไตย ถึงแม้ว่าจะมีแม่ พ่อก็ยังเป็นผู้มีสิทธิขาดในบ้าน ดังนั้นพ่อได้ตั้งกฎเกณฑ์ วางแนวทางให้ลูกทำอะไร ลูกก็ต้องดำเนินตามเช่นนั้น แต่ก็ยังไม่ถึงกับเป็นอัตตาธิปไตยสมบูรณ์แบบ เพราะในบางเรื่องพ่อก็แสดงความรัก ความเอาใจใส่ต่อลูก ดังแสดงให้เห็นจากการทำกิจกรรมร่วมกัน การแสดงความรักต่อลูกด้วยการกอด ลูบผม แต่ก็ก็เป็นความรักที่เจ็บปวดด้วยความคาดหวังที่มีต่อลูกสูง

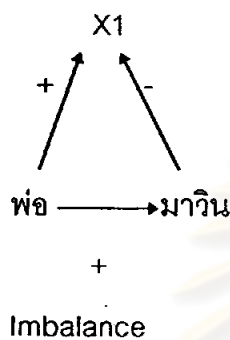
สรุปลักษณะครอบครัวมาวิน เป็นตัวแทนของครอบครัวที่สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์แบบอัตตาธิปไตย (authoritarian)

- พ่อเป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว
- พ่อมีอำนาจเด็ดขาดในการตั้งเป้าหมายของครอบครัว
- ความต้องการของลูกไม่ได้รับการพิจารณาและตอบสนอง
- ความขัดแย้งในครอบครัวนี้เกิดจากประเด็นในด้านอนาคตของลูก พ่อหวังไว้ให้เป็นเหมือนพ่อ แต่ลูกค้นพบความต้องการของตนเอง ซึ่งพ่อไม่ยอมรับ สุดท้ายจึงเกิดความไร้คุณภาพขึ้นในครอบครัว
- เมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้นในครอบครัว ช่องทางที่แสดงออกของบุคคลในครอบครัวนี้ คือสื่อบุคคล คือเพื่อน และสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ คือ การบันทึกไดอารี่ในคอมพิวเตอร์
- สุดท้าย พ่อก็ปรับตัวโดยการยอมรับความต้องการของลูก ส่วนลูกก็ทำตามความต้องการของพ่อส่วนหนึ่ง และทำตามความต้องการของตนเองส่วนหนึ่ง

ประเด็นที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในครอบครัวมาวิน มี 2 ประเด็นหลัก คือ

1. ประเด็นความขัดแย้งเรื่องวิชาชีพ
2. ประเด็นความขัดแย้งเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ

รูปภาพที่ 12 รูปภาพเพื่อการรายงานผลโดย
ประยุกต์ใช้ทฤษฎีดุลยภาพของนิเวศนิยม
ในกรณีความขัดแย้งในครอบครัวมาวิน
แบบที่ 1



รูปภาพที่ (12) ประเด็นความขัดแย้งเรื่องวิชาชีพ

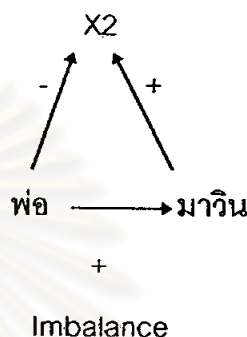
X1 แทนอาชีพทางด้านบัญชี
พ่อรักมาวิน อยากให้มาวินมี
อาชีพ การเงิน เหมือนกับพ่อ
แต่มาวิน ค้นพบว่าตัวเองไม่ชอบ
ด้านบัญชี ตัวเองชอบการแสดง
ทำให้เกิดการไร้ดุลยภาพขึ้นใน
ครอบครัว

(3) ปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมายในครอบครัวมาวิน

- "ทางสายกลาง"

ในตอนจบของเรื่องมาวินป่วยเป็นโรคเนื้องอกในสมอง ทำให้พ่อคิดว่าไม่ควรที่จะกดดันลูก ให้เป็นไปในทางที่ตนเองต้องการ ควรจะให้อิสระกับลูก ได้ทำในสิ่งที่ลูกต้องการ ขณะเดียวกันหลังการผ่าตัด มาวินปลอดภัยและกลับมาเรียนหนังสือในคณะบัญชี จนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี พ่อก็ให้มาวินเลือกทางเดินของตนเองด้วยการไปเรียนต่อระดับปริญญาโททางด้านการศึกษา ซึ่งทั้งพ่อและมาวินต่างก็ปรับตัวเข้าหากันคนละครั้งทาง

รูปภาพที่ 13 รูปภาพเพื่อการรายงานผลโดย
ประยุกต์ใช้ทฤษฎีดุลยภาพของนิเวศนิยม
ในกรณีความขัดแย้งในครอบครัวมาวิน
แบบที่ 2



รูปภาพที่ (13) ประเด็นความขัดแย้งเรื่อง

การคบเพื่อนต่างเพศ

X2 แทนการคบหากับทอฝัน
พ่อรักมาวิน ไม่อยากให้มาวิน
มีแฟนในขณะที่เรียน กลัวจะ
เสียการเรียนแต่มาวินกำลังใจ
จากทอฝัน ทำให้เกิดการไร้
ดุลยภาพขึ้นในครอบครัว

- "ทำในสิ่งที่รักคืออิสระ รักในสิ่งที่ทำคือความสุข"

ในตอนแรกมาวินยอมทำตามที่พ่อวางกฎเกณฑ์ไว้ทุกอย่าง ตอนหลังเมื่อมาวินมาพบกับทอฝันและพยายามเอาใจทอฝันด้วยการแต่งเพลง เล่นละครเวที ตามอย่างทอฝัน ในที่สุดมาวิน ก็ค้นพบตัวเองพบว่าชอบการแสดง และเขาก็มุ่งมั่นทำความฝันของเขาให้สำเร็จ ถึงแม้ว่าในตอนแรกจะประสบกับอุปสรรคจากความไม่เข้าใจของพ่อ แต่ท้ายที่สุดแล้วพ่อก็ยอมรับความต้องการของมาวิน

1.2 ครอบครัวแบงก์

(1) ฐานะของครอบครัวแบงก์

ครอบครัวแบงก์ เป็นครอบครัวของคนมีฐานะร่ำรวย โดยปรากฏในฉาก ดังนี้

- ก. แบงก์มีรถยนต์ส่วนตัวขับไปมหาวิทยาลัย
- ข. แบงก์มีโทรศัพท์มือถือใช้
- ค. แบงก์แยกมาอาศัยอยู่คอนโดมีเนียมคนเดียว
- ง. ครอบครัวแบงก์ไปงานสังสรรค์ งานการกุศล ร่วมกัน โดยแม่กับลูกแพร์ ร่วมร้องเพลงในรายการ แบงก์กับลูกแพร์มาช่วยรับโทรศัพท์รับบริจาคเงิน และพ่อกับแม่ร่วมบริจาคเงินเพื่อการกุศล 500,000 บาท

จ. สมาชิกในครอบครัวอาทิ แม่ แบงก์ และลูกแพร์ ไปทำกิจกรรมที่สปอร์ตคลับ แต่ส่วนใหญ่ แม่กับลูกแพร์จะไปทำกิจกรรมร่วมกัน ส่วนพ่อไม่ปรากฏว่าไปทำกิจกรรมที่สปอร์ตคลับ

(2) ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวแบงก์

ครอบครัวแบงก์ เป็นครอบครัวที่มีพ่อแม่ครบ เลี้ยงลูกด้วยเงิน ตามใจลูกทุกเรื่อง สอนให้ลูกเป็นคนฟุ่มเฟือย ไม่มีความรับผิดชอบ พี่น้องทะเลาะกันทุกครั้ง ไม่ถูกกัน ไม่เคยพูดจากันดี ๆ สะท้อนแนวคิดที่ว่า พ่อแม่เป็นอย่างไรลูกก็ กระทบติตัวตามที่พ่อแม่เป็น

บรรยากาศในครอบครัวแบงก์ มีลักษณะความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวแบบตามใจท่าน (Laissez-Faire) ซึ่งจะพบได้จากประเด็นที่แบงก์ไปทำผู้หญิงท้อง พ่อกับแม่กลับไม่สอนให้ลูกรู้สึกถึงความผิดที่ได้กระทำลงไป ตรงกันข้ามกลับผลักรถนั้นไปอย่างไม่สนใจ พ่อ

ไปทาง แม่ไปทาง ลูกก็ไปทาง ตัวใครตัวมัน ไม่มีการดูแลเอาใจใส่กัน ไม่มีความผูกพันกันในครอบครัว

แบงก์จึงเป็นคนที่มึนลักษณะขาดความรัก ความอบอุ่นจากพ่อแม่ มองไม่เห็นความผิดของตน ทำอะไรเอาแต่ใจตัวเองเสมอ ชอบเอาชนะ ไม่ใช่เหตุผลในการคิดไตร่ตรองก่อนที่กระทำอะไรลงไป ไม่มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนกระทำ

สรุปครอบครัวแบงก์ เป็นตัวแทนของครอบครัวที่สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์แบบตามใจท่าน (Laissez-Faire)

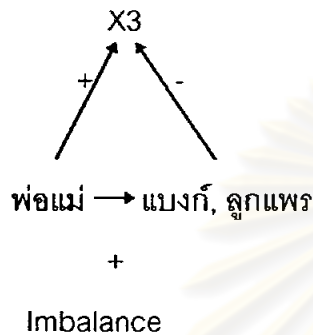
- พ่อแม่ต่างก็ไปคนละทางตามความชอบของตน
- พ่อแม่ไม่เอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนลูก
- เกิดปัญหาเฉพาะหน้าขึ้น ก็ปิดความรับผิดชอบ
- ลูกที่เกิดในครอบครัวแบบนี้ จะรู้สึกขาดความรัก ความอบอุ่นจากพ่อแม่
- ความขัดแย้งของครอบครัวนี้ เกิดจากประเด็นการไม่ให้การอบรมสั่งสอนลูก ทำให้ไปสร้างปัญหานอกบ้าน และปัญหาความไม่รู้จักรักพอ โลก อยากได้ไม่มีที่สิ้นสุดของ คนที่เป็นพ่อ
- เมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้นในครอบครัว ช่องทางที่แสดงออกของบุคคล ในครอบครัว คือ ต่างคนต่างไป ไม่ใช่ทั้งสี่บุคคล และสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ แต่กลับไปแสดงออกในทางไม่ดีกับบุคคลอื่นนอกบ้าน

ประเด็นที่ก่อให้เกิดการขัดแย้งในครอบครัวแบงก์ มี 2 ประเด็น คือ

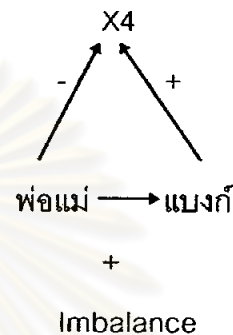
1. ประเด็นปัญหาเศรษฐกิจในครอบครัว
2. ประเด็นความไม่รับผิดชอบของลูก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพที่ 14 รูปภาพเพื่อการรายงานผลโดย
ประยุกต์ใช้ทฤษฎีดุลยภาพของนิวคอมม์
ในกรณีความขัดแย้งในครอบครัวแบบที่
แบบที่ 1



รูปภาพที่ 15 รูปภาพเพื่อการรายงานผลโดย
ประยุกต์ใช้ทฤษฎีดุลยภาพของนิวคอมม์
ในกรณีความขัดแย้งในครอบครัวแบบที่
แบบที่ 2



รูปภาพที่ (14) ประเด็นปัญหาเศรษฐกิจ

ในครอบครัว

X3 แทน ประเด็นความโลภ อยากรู้ได้
เงินมากขึ้น ทั้ง ๆ ที่รวยอยู่แล้ว
พ่อแม่โลภอยากรู้ได้เงินมาก ๆ
พ่อแม่รักแบงก์กับลูกแพร แต่
แบงก์กับลูกแพร ไม่รู้ปัญหาที่เกิดขึ้น
ก็ยังคงใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือยอยู่

รูปภาพที่ (15) ประเด็นความไม่รับผิดชอบ

ของลูก

X4 แทน ประเด็นแบงก์ไปทำ
ผู้หญิงห้อง พ่อแม่บอกให้ปิด
ความรับผิดชอบ แต่แบงก์เริ่ม
สำนึกผิด พ่อแม่รักแบงก์
อยากให้มีความคิดที่ก้าวหน้า

(3) ปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมายในครอบครัวแบงก์

ก. "การเลี้ยงลูกแบบหย่อนเกินไป"

การเลี้ยงลูกในครอบครัวแบงก์ ทำให้พบว่าเป็นการเลี้ยงลูกที่หย่อนเกินไป ปล่อยให้
ลูกเกินไป ไม่มีเวลาให้ลูก ทำให้ลูกขาดความอบอุ่น ดังนั้นจึงไม่ควรที่จะหย่อนกับลูกเกินไป ควร
จะเลี้ยงลูกอย่างไม่ถึงเกินไป และก็ไม่หย่อนเกินไป โดยใช้หลักทางสายกลาง แล้วปัญหาต่าง ๆ ที่
เกิดขึ้นในครอบครัวแบงก์ก็จะไม่เกิด

ข. "ความไม่รู้จักพอ"

ครอบครัวแบงก์ เป็นครอบครัวของคนที่มีฐานะร่ำรวยอยู่แล้ว แต่ไม่รู้จักพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ไปกู้เงินมาลงทุนเพิ่มขึ้น ซึ่งตอนหลังมีปัญหาด้านการเงิน เกิดผลกระทบต่อครอบครัว จนต้องถูกฟ้องล้มละลาย ครอบครัวต้องแตกแยกกันอยู่

1.3 ครอบครัวทอฝัน

(1) ฐานะของครอบครัวทอฝัน

ครอบครัวทอฝัน เป็นครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง ไม่ร่ำรวย และก็ไม่มีเงิน ปรากฏในฉาก ดังนี้

ก. บ้านของทอฝัน เป็นบ้านไม้หลังใหญ่ มีบริเวณบ้านกว้าง

ข. ทอฝันโดยสารรถประจำทาง และมอเตอร์ไซด์รับจ้างไปมหาวิทยาลัย

ค. แม่ของทอฝันรับจ้างซัก อบ รีด หารายได้ช่วยครอบครัว โดยปรากฏจากที่แม่ของทอฝันนั่งรีดผ้า นำเสนอประจำ

ง. ทอฝันไปรับจ้างทำงานพิเศษที่ร้านดอกไม้

(2) ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวทอฝัน

ครอบครัวทอฝัน เป็นครอบครัวที่อบอุ่น มีพ่อแม่ครบ ถึงแม้ว่าจะเป็นลูกคนเดียว แต่ก็ได้รับการอบรม เลี้ยงดูมาอย่างใกล้ชิด ส่งผลทำให้ทอฝันเป็นคนที่มีความมั่นใจในตนเองสูง กล้าคิด กล้าทำ ในสิ่งที่ถูกต้องและมุ่งมั่นกับการทำความฝันให้เป็นจริง โดยมีพ่อแม่ให้การสนับสนุน เลี้ยงดูในลักษณะของบุคคลที่ให้คำปรึกษาทุกเรื่อง คอยดูอยู่ห่าง ๆ

บรรยากาศในครอบครัวทอฝัน เป็นครอบครัวที่สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์แบบเสรีประชาธิปไตย (Democratic) พ่อแม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน รับผิดชอบร่วมกันในการอบรมเลี้ยงดูลูก และภารกิจต่าง ๆ ในครอบครัว ดังจะเห็นได้จากการที่ละครได้นำเสนอภาพของพ่อที่ช่วยทำงานบ้าน ร่วมกันของพ่อแม่ ลูก ขณะเดียวกัน แม่ก็ช่วยหารายได้เสริมให้กับครอบครัว โดยการรับจ้างซัก อบ รีด พ่อก็ช่วยทำด้วย ทำอย่างไม่รังเกียจว่าจะเป็นงานของผู้หญิง มีความอบอุ่น รักใคร่กลมเกลียวกันในครอบครัว

ผลจากการเลี้ยงลูกดังกล่าวมาข้างต้นทำให้ทอฝัน เป็นคนที่มีความมั่นใจในตนเองสูง กล้าคิด กล้าทำ กล้าพูด และมีความตั้งใจแน่วแน่ในการทำความฝันของตนเองให้เป็นความจริง ซึ่งเป็นลักษณะของตัวแทนของผู้หญิงยุคใหม่ การเลี้ยงดูลูกในลักษณะแบบเสรีประชาธิปไตยนี้ จะทำให้ลูกมีโอกาสใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ และได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้เป็นคนที่ไว้วางใจได้ ช่วยตัวเองได้ มีความทะเยอทะยาน ความคิดริเริ่ม และมีอิสระที่จะจัดการกับตนเอง และสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

สรุปครอบครัวทอฝัน เป็นตัวแทนครอบครัวที่สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์แบบเสรีประชาธิปไตย (Democratic)

- พ่อกับแม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน รับผิดชอบร่วมกันในการอบรมเลี้ยงดูลูก
- ลูกมีความทะเยอทะยาน ความคิดริเริ่ม มีอิสระที่จะจัดการกับตนเอง
- พ่อแม่กับลูกแสดงความรักต่อกัน และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
- เมื่อเกิดปัญหาการขัดแย้งขึ้นในครอบครัว ช่องทางแสดงออกของบุคคลในครอบครัว คือ สื่อบุคคล คือพ่อแม่ ปรึกษากันอย่างมีเหตุผล ซึ่งไม่พบปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวทอฝันเลย เนื่องจากมีความเข้าใจอย่างเต็มเปี่ยมในครอบครัว

(3) ปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมายในครอบครัวทอฝัน
ความอบอุ่นในครอบครัวเกิดจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อ แม่ และลูก ไม่จำเป็นต้องรวย หรือจน"

1.4 ครอบครัวนอต

(1) ฐานะของครอบครัวนอต

ครอบครัวนอต เป็นครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย โดยปรากฏในฉาก ดังนี้

- ก. บ้านของนอตหลังใหญ่ และมีห้องนั่งเล่นที่มีเครื่องเล่นคาราโอเกะในบ้าน
- ข. นอตมีรถยนต์ส่วนตัว ขับไปเรียนหนังสือที่มหาวิทยาลัย
- ค. นอตมีโทรศัพท์มือถือใช้
- ง. ครอบครัวนอตไปทำกิจกรรมร่วมกันที่ สपोर्टคลับ
- จ. ครอบครัวนอตไปงานสังคม งานการกุศล โดยนอตไปช่วยรับโทรศัพท์ของผู้ที่โทรศัพท์เข้ามาบริจาคเงินเพื่อการกุศล และพ่อของนอตบริจาคเงินเพื่อการกุศล 500,000 บาท

(2) ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวนอต

ครอบครัวนอต เป็นครอบครัวที่มีพ่อแม่ครบ และมีน้ำสาวอยู่ด้วย มีความอบอุ่น มีความรัก ความเข้าใจของพ่อแม่ เป็นลูกคนเดียวของครอบครัว แต่พ่อแม่ให้อิสระลูก มีความรัก ความเข้าใจในตัวลูก ยอมรับในความสามารถของลูก ไม่คาดหวังกับลูกมาก

บรรยากาศในครอบครัวนอต มีลักษณะความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว แบบเสรีประชาธิปไตย (Democratic) คล้ายคลึงกับครอบครัวทอฝัน ที่พ่อแม่เลี้ยงลูกแบบให้อิสระ ซึ่งมีความแตกต่างกับครอบครัวทอฝัน ในแง่ของฐานะของครอบครัว

เนื่องจากนอตได้รับการเลี้ยงดูมาในรูปแบบดังกล่าว จึงทำให้นอตเป็นคนที่มีมองโลกในแง่ดี คอยช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ เป็นคนที่มีความมั่นใจในตนเองพอสมควร มีอิสระที่จะคิดทำอะไรก็ได้ในทางที่ถูกที่ควร เลี้ยงลูกในลักษณะแบบเพื่อน เข้าใจลูกไม่ว่าลูกจะสอบได้หรือสอบตก ให้กำลังใจเสมอ

สรุปครอบครัวนอต เป็นตัวแทนของครอบครัวที่สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์แบบเสรีประชาธิปไตย (Democratic)

- พ่อกับแม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน รับผิดชอบร่วมกันในการอบรมเลี้ยงดูลูก
- ลูกมีความทะเยอทะยาน ความคิดริเริ่ม มีอิสระที่จะจัดการกับตนเอง
- พ่อแม่กับลูกแสดงความรักต่อกันและมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
- เมื่อเกิดปัญหาขัดแย้งในครอบครัวเกิดขึ้น ช่องทางการแสดงออกของบุคคลในครอบครัว คือ สื่อบุคคล คือพ่อแม่ ปรึกษากันอย่างมีเหตุผล ซึ่งครอบครัวนอตไม่พบปัญหาขัดแย้งในครอบครัวเลย เพียงแต่ว่านอตเรียนอ่อน แต่พ่อแม่ก็ให้กำลังใจ และเข้าใจในความสามารถของลูก

(3) ปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมายในครอบครัวนอต

ครอบครัวนอต พบปรัชญาในการดำเนินชีวิต 2 แนวคิด คือ "ความไม่เครียด" เนื่องจากครอบครัวนอต จะปรากฏภาพของความสนุกสนาน เฮฮา มีความสุข ไม่มีปัญหาในครอบครัวเลย พ่อแม่เข้าใจและยอมรับในตัวนอต ถึงแม้ว่านอตจะเรียนไม่เก่ง แต่นอตก็สามารถ

เรียนจบได้ และ "ความอบอุ่นในครอบครัวเกิดจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อ แม่ และลูก ไม่จำเป็นต้องรวยหรือจน"

2. แนวคิดเรื่องช่องทางที่แสดงออกของบุคคลในครอบครัว

เนื่องจากในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" พบปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว มาวิน และครอบครัวแบงก์ ดังนั้น จะกล่าวถึงช่องทางที่แสดงออกของมาวิน ซึ่งผ่านสื่อบุคคล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ส่วนช่องทางที่แสดงออกของแบงก์ ไม่ผ่านทั้งสื่อบุคคล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. สื่อบุคคล

เมื่อบุคคลเกิดปัญหาด้านการสื่อสารในครอบครัว เกิดความขัดแย้งขึ้น ทางที่เขาจะใช้ในการแสดงออก หรือระบาย ทางหนึ่งก็คือการได้พูดคุยกับบุคคลที่เข้าใจเขา ซึ่งละครเรื่องนี้ได้นำเสนอสื่อบุคคลที่มาวินได้ใช้ในการแสดงออก คือ

- ป้าแหว เป็นแม่นม ผู้ซึ่งเลี้ยงมาวินมาตั้งแต่เด็ก ดังนั้นจึงเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับมาวินมาก พอ ๆ กับพ่อ และเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในตัวมาวิน ไม่เคยขัดใจ ตามใจทุกเรื่อง ดังนั้นเมื่อมาวินมีปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจกันกับพ่อ ป้าแหวมักจะเป็นคนที่มาวินไว้ใจ เป็นที่ปรึกษาที่ดีกับมาวินเสมอ ซึ่งเมื่อป้าแหวเสียชีวิตขณะที่มาวินกับพ่อกำลังทะเลาะกันอยู่ ทำให้มาวินเสียใจมาก และทรนรับสภาพไม่ได้ จึงหนีออกจากบ้านไป

- นอต เป็นเพื่อนสนิท ซึ่งครอบครัวนอตและมาวินก็มีความสนิทสนมกันมานาน นอตเป็นเพื่อนที่คอยให้ความช่วยเหลือมาวินทุก ๆ ด้าน คอยให้กำลังใจ และเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับมาวิน

- ทอฝัน เป็นเพื่อนต่างเพศ ที่ทำให้มาวินสามารถค้นพบตัวเองได้ว่าชอบการแสดง ทอฝันจะคอยให้กำลังใจ และแนะนำสิ่งดี ๆ ให้กับมาวิน

ข. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ในกระแสความเจริญของโลกยุคปัจจุบันนี้ คำว่า IT (Information Technology) หรือ เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายความรวมถึง เทคโนโลยีที่ใช้ในการรวบรวม จัดเก็บ เรียกใช้ และประมวลผล รวมทั้งการถ่ายทอด และการนำเสนอด้วยวิธีการทาง อิเล็กทรอนิกส์

คอมพิวเตอร์ก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งในสามส่วนของเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นสิ่งที่ละครโทรทัศน์เรื่องนี้ต้องการสื่อถึงการเขียนไดอารี่ของมาวิน โดยใช้คอมพิวเตอร์นั้น เป็นการนำเสนอรูปแบบใหม่ของการจัดบันทึก ซึ่งยังไม่เคยปรากฏในละครโทรทัศน์เรื่องอื่นมาก่อน เป็นช่องทางแสดงออกของมาวิน เมื่อเกิดความรู้สึกขัดแย้งกับพ่อ

เป็นการนำเสนอที่มีการเชื่อมโยงกับโลกในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นจริง เนื่องจากคอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเรามากขึ้น อีกทางหนึ่งก็สื่อถึงฐานะครอบครัวของมาวินด้วย

จากแนวคิดทั้งหมดที่วิเคราะห์ได้จากละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" จะได้นำไปใช้ในสอบถามผู้รับสาร 30 ท่าน เพื่อการวิเคราะห์ถึงการรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" เพื่อที่จะได้ทราบถึงการถอดรหัส (decoding) ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แนวคิดเรื่องการเลือกสรรในการรับสาร แลแนวคิดเรื่องการนำตัวเองเข้าไปมีส่วนร่วมกับเหตุการณ์ หรือการเลียนแบบทางจิตใจ (Identification) มาเป็นกรอบอ้างอิง

การรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" จากทัศนะของผู้รับสาร

ละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" นำเสนอภาพของครอบครัว 4 ครอบครัว คือ ครอบครัวมาวิน ครอบครัวแบงก์ ครอบครัวทอฝัน และครอบครัวนอต ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน โดยจะนำเสนอข้อมูลเรื่องการรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง ทอฝันกับมาวิน ดังนี้

1. การรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวมาวิน
2. การรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวแบงก์
3. การรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวทอฝัน
4. การรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวนอต

1. การรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวมาวิน

1.1 การรับรู้และการตีความภาพของครอบครัวมาวิน

(1) ฐานะของครอบครัวมาวิน

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน สามารถรับรู้ และตีความฐานะของครอบครัวมาวิน ได้ว่า มีฐานะร่ำรวย โดยรับรู้และตีความจากฉากที่ปรากฏเกี่ยวกับครอบครัวมาวิน คือบ้านหลังใหญ่ มาวินได้รับของขวัญวันเกิดเป็นรถยนต์ มาวินมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวในห้องนอน เป็นต้น ดังเช่น

"บ้านของมาวิน จะมีทุกอย่าง คอมพิวเตอร์ รถยนต์ เงินทองใช้สอย สิ่งของพวกนี้ เป็นของนอกกาย" (อภิชาติ แซ่หยี่, สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2539)

"ครอบครัวมาวิน ก็จะเป็นลักษณะของครอบครัวไฮโซชนิดหนึ่ง คือพ่อเป็นนักธุรกิจ เป็นครอบครัวชนชั้นสูง เพราะว่าการสื่อภาพออกมาไม่ว่าจะเป็นบ้าน การให้กิจกรรม สันทนาการของเขาที่ต้องไปที่สปอร์ตคลับ หรือว่ารถที่ใช้มันก็จะสื่อว่าครอบครัวนี้เป็นครอบครัวที่มีฐานะสูง" (มนฤดี ธาดาอำนาจชัย, สัมภาษณ์ 11 ธันวาคม 2539)

(2) ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวมาวิน

ก. ครอบครัวอบอุ่น

กลุ่มตัวอย่าง 16 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าครอบครัวมาวินเป็นครอบครัวที่อบอุ่น พ่อรักลูกมาก แสดงความรักต่อลูกโดยการให้ความสนใจดูแล ถามไถ่กิจวัตรประจำวันของลูก เอาใจใส่ลูก มีเวลาให้ลูก จัดตารางเวลาอ่านหนังสือให้ลูก การไปเล่นกีฬาที่สปอร์ตคลับกับลูก ถึงแม้ว่าจะขาดแม่ไป แต่ก็ยังมีป้าแวว ซึ่งเป็นแม่แ่ม ช่วยเลี้ยงดู เอาใจใส่ ให้กำลังใจมากวิน ดังเช่น

"ครอบครัวมาวิน ดูแล้วอบอุ่น แม่เสียตั้งแต่เด็ก ๆ ป้าแววก็เหมือนเป็นแม่คนที่สองของเค้า แต่ว่าคุณพ่อเค้าทำเกินขอบเขตไปหน่อย" (อภิชาติ แซ่หยี่, สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2539)

"ความอบอุ่นในครอบครัวมาวิน คือพ่อทำงานหนัก แต่ว่าจะมีเวลาให้ลูก ก็มานั่งจัดตารางให้ลูกทุกอย่างว่าวันนี้ ๆ ต้องทำอะไรบ้าง ก็ดูเป็นพ่อที่สนใจลูกดี" (มนฤดี ธาดาอำนาจชัย, สัมภาษณ์ 11 ธันวาคม 2539)

ข. ครอบครัวที่ไม่อบอุ่น

กลุ่มตัวอย่าง 14 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าภาพของครอบครัวมาวิน เป็นครอบครัวที่ไม่อบอุ่น เนื่องจากพ่อบังคับมาวินมากเกินไป คาดหวังในตัวมาวินสูงมาก พ่อกับมาวินทะเลาะกันบ่อย ๆ และรุนแรงมาก ดังเช่น

"ครอบครัวมาวิน พ่อเค้าคาดหวังในตัวลูกมากเกินไป สิ่งที่มาวินต้องการไม่ใช่สิ่งที่พ่อเค้าคาดหวัง ถ้าพ่อมีเวลาให้เค้าก็สักนิดก็จะอบอุ่น คือการที่มีเวลาให้ ไม่ใช่ท่านซ้ำด้วยกันเท่านั้น มันน่าจะมาคุยกันว่า มีปัญหาอะไรหรือลูกต้องการอะไร ต้องรู้จักลูกให้มากกว่านี้ ความสัมพันธ์ก็จะดี" (ณัฐพล ทองคำ, สัมภาษณ์ 17 ธันวาคม 2539)

"มองในครอบครัวมาวิน ป้าว่าไม่อบอุ่น เหมือนเขาอยู่ในโลกส่วนตัวของเขา อย่างเวลาเขาทำอะไร ระบายใส่คอมพิวเตอร์ ฉะนั้นคอมพิวเตอร์กับป้าแหวเป็นพี่พี่ พ่อไม่มีความหมายเลย" (กุลลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์, สัมภาษณ์ 21 ธันวาคม 2539)

ค. พ่อมีอำนาจเด็ดขาดในการตั้งเป้าหมายของครอบครัว

กลุ่มตัวอย่าง 19 ท่าน จาก 30 ท่าน ส่วนกลุ่มตัวอย่าง 11 ท่าน ไม่กล่าวถึงประเด็นนี้ กลุ่มตัวอย่าง 19 ท่าน บอกว่าภาพของครอบครัวมาวิน มีพ่อเป็นหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว และมีอำนาจ มีการวางกฎเกณฑ์ให้มาวินปฏิบัติตาม กลุ่มตัวอย่างบางท่านมองว่าการวางกฎเกณฑ์ก็เป็นการดูแลเอาใจใส่ของพ่อต่อลูก แต่กลุ่มตัวอย่างหลายท่านบอกว่าเป็นการบังคับ กะเกณฑ์ลูกมากเกินไป ไม่ให้อิสระกับลูก ไม่ฟังความคิดเห็นของลูก ความต้องการของลูกไม่ได้รับการพิจารณาจากพ่อ พ่อไม่สนใจ ดังเช่น

"พ่อบังคับเกินไป เพราะว่าพ่อเค้าค่อยากให้มาวินเรียนตามที่พ่อเค้าวางกฎเกณฑ์ไว้ แต่มาวินไปชอบอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งพ่อไม่เปิดโอกาสให้ลูกเลย แทนที่เค้าคจะรอดูไปก่อนว่าอาจจะดีก็ได้ เค้าก็ไม่สนใจเลย กลับเห็นว่าสิ่งที่ลูกทำไร้สาระ" (สมชาย ชุ่มเสนา, สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2539)

"พ่อบังคับทุกเรื่องตั้งแต่เรื่องเรียนคณะไหน วางแผนอนาคตให้หมด ถ้าคิดอีกทีก็ดีนะ ลูกสบายไม่ต้องคิดอะไร แต่ถ้าเผื่อลูกไม่ชอบเนี่ย พ่อจะกลายเป็นเผด็จการในสายตาลูก

บังคับเรื่องเรียน การดำเนินชีวิต จัดตารางชีวิตให้เสร็จ แม้แต่เรื่องหัวใจ เรื่องความรัก พ่อยังบังคับได้ เขาไม่ฟังเหตุผลอะไรทั้งสิ้น ไม่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของลูกเลย" (อุทุมพร เลื่องลือเจริญกิจ, สัมภาษณ์ 20 พฤศจิกายน 2539)

ง. ความขัดแย้งในครอบครัวมาวิน

ประเด็นความขัดแย้งในครอบครัวมาวิน แบ่งเป็น 2 ประเด็นคือ ประเด็นเรื่องการเรียนรู้ และประเด็นเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ ซึ่งรายละเอียด มีดังนี้

- ประเด็นเรื่องการเรียนรู้

พ่ออยากให้ลูกเรียนอย่างเดียว แต่ลูกอยากทำกิจกรรมควบคู่ไปด้วย กลุ่มตัวอย่าง 15 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกลถึงความขัดแย้งระหว่างพ่อกับมาวิน ในประเด็นเรื่องการเรียนรู้ พ่อวางทางเดินชีวิตให้มาวินไว้แล้ว ให้เป็นอย่างพ่อ แต่มาวินค้นพบตัวเองว่าต้องการทำกิจกรรม คือเล่นละครเวที แต่งเพลง เป็นต้น ทำให้เกิดความขัดแย้งกัน เกิดการทะเลาะกัน ไม่พูดกัน ทำให้บรรยากาศในครอบครัวที่เคยมีความสุขของพ่อกับลูก เปลี่ยนแปลงไป ดังเช่น

"ปัญหาคือมาวินไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพ่อที่คาดหวังไว้ที่จะให้เรียนอย่างเดียว ไม่ให้สนใจอย่างอื่น แต่มาวินก็ไม่ทำตาม ไปเล่นละคร ไปแต่งเพลง ก็เลยทำให้เกิดปัญหาระหว่างพ่อกับลูก คือลูกก็ไม่ยอมพ่อ และพ่อก็ไม่เข้าใจลูก ว่าลูกต้องการอะไร ต่างฝ่ายต่างคิดว่าตัวเองถูก ทั้งสองคนไม่เข้าใจกัน" (นิธินาฏ กมลพันธ์ฤกษ์, สัมภาษณ์ 9 ธันวาคม 2539)

"ปัญหาก็คือเรื่องความเข้มงวดของพ่อที่มีมากเกินไป บางทีลูกอยากจะทำกิจกรรม อยากจะแสดงละคร พ่อเค้ก็เห็นว่าเป็นเรื่องไม่สำคัญ คือว่าอยากจะให้ลูกเรียนอย่างเดียว เรียนอย่างเดียวก็เครียด เหมือนกับพ่อบังคับมากเกินไป พยายามขีดเส้นทางชีวิตให้เดินตลอด" (ปณิสร ณ เชียงใหม่, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2539)

- ประเด็นเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ

พ่ออยากให้ลูกเรียนอย่างเดียว ไม่อยากให้มีเพื่อนต่างเพศ กลุ่มตัวอย่าง 17 ท่าน จาก 30 ท่าน ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง 17 ท่านนี้ บางท่านรับรู้ความขัดแย้งในครอบครัวมาวินทั้งประเด็นเรื่องการเรียนรู้ และประเด็นเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ จึงทำให้เมื่อรวมปริมาณกลุ่มตัวอย่างแล้วเกิน 30 ท่าน

กลุ่มตัวอย่าง 17 ท่าน บอกว่าความขัดแย้งเกิดจากความต้องการของพ่อที่อยากให้ลูกเรียนหนังสือให้เก่ง ให้ดีเลิศ ไม่ต้องการให้ลูกคิดเรื่องเพื่อนต่างเพศ แต่เนื่องจากมาวินอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับเพื่อนมาก ทำให้เกิดปัญหาการทะเลาะกันขึ้นในครอบครัวมาวิน ดังเช่น

"พ่อคาดหวังไว้ให้เป็นอย่างพ่อเค้าไง เขาคิดอย่างเดียวถ้าลูกเรียนเก่ง ต้องได้งานดีเหมือนเค้า แต่ความฝันของมาวินคืออยากที่จะประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตัวเองปรารถนา อยากมีเพื่อนสาว พ่อเค้าก็ไม่ชอบ" (วิระ เมฆทัບ, สัมภาษณ์ 16 มกราคม 2540)

จ. ช่องทางแสดงออกของบุคคลในครอบครัวมาวิน เมื่อเกิดความขัดแย้ง

สื่อบุคคล

ก. เพื่อน

กลุ่มตัวอย่าง 8 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าเมื่อพ่อกับมาวิน มีปัญหาไม่เข้าใจกัน มาวินจะปรึกษาเพื่อน เพื่อให้เพื่อนปลอบใจ และช่วยกันหาทางแก้ปัญหา เพื่อนที่มาวินไปปรึกษา ได้แก่ ทอฝัน และนอต ดังเช่น

"มาวินเค้าก็ปรึกษานอต กับทอฝัน เพื่อนก็มีความสำคัญในบางเวลา และบางโอกาส เวลามาวินไปหานอตก็ไปขอความคึกเห็น ขอให้มาช่วย นอตก็เป็นเพื่อนช่วยให้คำปรึกษา" (บุหลิน หน้ันการ, สัมภาษณ์ 23 พฤศจิกายน 2539)

"นอตก็เป็นเพื่อนที่เข้าใจมาวิน แล้วยกทอฝันอีกคน รู้สึกนอตเข้าใจเขามากที่สุด ทุกสถานการณ์ เป็นเพื่อนแท้" (กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์, สัมภาษณ์ 21 ธันวาคม 2539)

ข. บ้าแหว

กลุ่มตัวอย่าง 13 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าเมื่อพ่อกับมาวิน มีปัญหาไม่เข้าใจกัน มาวินจะปรึกษาบ้าแหว ซึ่งเป็นแม่แหม เป็นคนเลี้ยงพ่อ และมาวินมา กลุ่มตัวอย่างเปรียบบ้าแหว ว่าเหมือนกับเป็นญาติผู้ใหญ่คนหนึ่ง เป็นคนในครอบครัวคนหนึ่ง เป็นคนที่คอยเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับมาวิน แต่อย่างไรก็ตาม พ่อก็ยังเป็นผู้ที่มีอำนาจมากที่สุดในครอบครัวมาวิน ดังเช่น

"ป้าแหวอาจจะเข้ามาช่วยชดเชย อาจช่วยเติมส่วนหนึ่งที่มาวินขาดแม่ไป ช่วยดูแล คอยให้คำปรึกษาบางเรื่องที่มาวินไม่กล้าปรึกษาพ่อ คอยเป็นที่เลี้ยงที่ดี เป็นตัวเชื่อมระหว่างมาวินกับพ่อ" (นันทนา อินทร์พรณ, สัมภาษณ์ 17 ธันวาคม 2539)

"ป้าแหวเป็นคนที่เข้าใจทั้งสองคน เข้าใจว่าพ่อของมาวินที่ทำไมไปเพราะหวังดี รักมาวิน อยากให้มาวินได้ดี เป็นคนดีอย่างที่พ่อหวังไว้ และเข้าใจมาวินว่าอยากทำในสิ่งที่ตัวเองหวังเหมือนกัน ก็เปรียบเป็นแม่ได้ เพราะเลี้ยงมาวินมาตั้งแต่เด็ก ๆ เข้าใจมาวิน และคอยดูแล เหมือนกับเป็นญาติผู้ใหญ่คนหนึ่ง" (สมชาย ชุ่มเสนา, สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2539)

สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่

กลุ่มตัวอย่าง 13 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าเมื่อพ่อกับมาวินไม่เข้าใจกัน มาวินจะมีทางระบายออกโดยการเขียนไดอารี่ในคอมพิวเตอร์ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างอธิบายว่าการใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ ไม่ใช่วิธีการแก้ไขปัญหาก็เป็นเพียงทางระบายออกช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น นอกจากนี้แล้ว การใช้คอมพิวเตอร์ ก็ยังบ่งบอกฐานะของครอบครัวมาวินด้วย ดังเช่น

"การพิมพ์ในคอมพิวเตอร์ ไม่ใช่วิธีการแก้ปัญหา แต่ช่วยระบายความรู้สึก ไม่ให้กดดัน" (นันทนา อินทร์พรณ, สัมภาษณ์ 17 ธันวาคม 2539)

"เวลามาวินมีปัญหาเค้าก็จะไปเล่นคอมพิวเตอร์คนเดียว พ่อเค้าก็จะไม่รู้ว่าจะคิดอะไร เค้าคิดยังไง ก็ไม่บอกพ่อ การไปเล่นคอมพิวเตอร์เป็นการระบายออกทางหนึ่งมากกว่าการแก้ปัญหา แค่อ่านไดอารี่ทำอะไร วาดอะไรออกไป แต่ก็ไม่สามารถช่วยให้ดีขึ้นมาได้ เหมือนไม่ได้แก้ปัญหา" (สมชาย ชุ่มเสนา, สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2539)

(3) ปรชญาในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมายในครอบครัวมาวิน

ก. การแก้ปัญหาในครอบครัวมาวิน

การเดินทางสายกลาง กลุ่มตัวอย่าง 14 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกถึงวิธีการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในครอบครัวมาวิน ก็คือให้มาพบกันตรงกลาง พ่อก็ปรับตัวเข้ามาหาลูก ลูกก็ปรับตัวเข้าหาพ่อ ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจในครอบครัวในที่สุด ดังเช่น

"ถ้าเกิดมีปัญหาอะไร ควรจะปรึกษากันได้ พยายามพูดความจริงกัน ส่วนทาง พ่อควรจะยอมรับความจริงด้วย ไม่ควรขีดเส้นให้ลูกอย่างเดียว น่าจะมีการปรับเข้าหากันอย่างละครึ่ง ถ้าไม่ขีดเส้นเลยนี้ลูกก็อาจจะเสียคนไปเลย แต่ว่าถ้าเกิดมีการบังคับลูกบ้าง ก็น่าจะดีกว่า น่าจะเข้าหากันครึ่ง ๆ นะ" (ปณิสร ณ เชียงใหม่, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2539)

"การคลี่คลายปัญหาว่าในที่สุดพ่อก็ต้องยอมให้ลูกทำในสิ่งที่ตัวเองต้องการ คือให้เค้าไปเรียนปริญญาโท ทางด้านของการทำภาพยนตร์ แล้วก็ให้คบกับผู้หญิงที่เค้าชอบได้ ก็คือมาพบกันครึ่งทาง" (มนฤดี ธาดาอำนวยชัย, สัมภาษณ์ 11 ธันวาคม 2539)

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน มีการรับรู้และการตีความภาพของครอบครัวมาวิน โดยเห็นว่าเป็นทั้งครอบครัวที่อบอุ่น และเป็นครอบครัวที่ไม่อบอุ่นด้วย โดยมีลักษณะที่กำกวมกัน พ่อมีอำนาจเด็ดขาดในการตั้งเป้าหมายของครอบครัว พ่อเป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว ปัญหาที่พบในครอบครัวมาวิน เกิดจากความไม่เข้าใจกันของพ่อกับมาวิน ในเรื่องการเรียน และเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ แต่ในที่สุดแล้วทั้งพ่อและลูกต่างก็ปรับตัวเข้าหากัน เดินเข้ามาหากันคนละครึ่งทาง

ตารางที่ 5 ตารางแสดงความหมายภาพของครอบครัวมาวินจากทัศนะของผู้รับสาร

1. ฐานะของครอบครัวมาวิน	:	ร่ำรวย
2. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวมาวิน	:	กำกวมระหว่างครอบครัวที่อบอุ่นและครอบครัวที่ไม่อบอุ่น, พ่อมีอำนาจเด็ดขาดในการตั้งเป้าหมายของครอบครัว, ประเด็นความขัดแย้งเรื่องการเรียน และประเด็นการคบเพื่อนต่างเพศ และมาวินใช้สื่อบุคคล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์เวลาเกิดความขัดแย้ง
3. ปรัชญาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวมาวิน	:	"ทางสายกลาง" และ "ทำในสิ่งที่รักคืออิสระ รักในสิ่งที่ทำคือความสุข"

1.2 การเชื่อมโยงภาพของครอบครัวมาวิน

1.2.1 การเปรียบเทียบกับประสบการณ์ด้านครอบครัวของตนเอง

กลุ่มตัวอย่าง 2 ท่าน จาก 30 ท่าน มีการเปรียบเทียบกับประสบการณ์ด้านครอบครัวของตนเอง กับครอบครัวนอต และครอบครัวทอฝัน ดังนี้

"ครอบครัวหนูเองก็เหมือนกับครอบครัวนอต คือสนุกสนานเฮฮา อาจจะไม่รวยเท่าเค้า แต่ก็มีความสุขเหมือนกัน ถ้าหนูมีครอบครัวในอนาคตก็อยากจะมีครอบครัวเหมือนกับที่เป็นกับพ่อแม่ คือคล้าย ๆ ครอบครัวนอต" (สุภาพร แซ่มซ้อย, สัมภาษณ์ 17 ธันวาคม 2539)

"ครอบครัวทอฝันก็คล้ายคลึงกับครอบครัวผม อันไหนไม่ดี เค้าก็จะบอกว่าไม่ดีนะ อันไหนดีเค้าก็จะสนับสนุนเรา ขอให้เราบอกเค้าไป เช่นการเรียน ถ้าเกิดต้องการเรียนพิเศษก็เรียนไป เทียวก็เที่ยวได้ แต่ต้องแบ่งเวลาให้เป็น เราโตแล้ว ก็ให้อิสระกับเรา" (อภิชาติ แซ่หยี่, สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2539)

1.2.2 การเปรียบเทียบตนเองกับตัวละคร

กลุ่มตัวอย่าง 3 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าถ้าเป็นมาวิน กลุ่มตัวอย่างจะเลียนแบบพฤติกรรมของมาวิน คือหนีออกจากบ้าน เพราะทนไม่ไหวที่จะให้พ่อมาบังคับ จะหลบหนีไปสักพักหนึ่งก่อนแล้วค่อยกลับมาทำความเข้าใจ ดังเช่น

"ถ้าผมเป็นมาวิน ตอนแรก ๆ ก็คงจะยอมทำตามที่พ่อต้องการ แต่ตอนหลัง ๆ เรารู้ตัวเองแล้วว่าจุดหมายเราเป็นอย่างนั้นนะ เราเรียนอย่างนี้แล้วเราไม่ชอบ ก็ต้องคุยกัน ถ้าคุยแล้วไม่เข้าใจ อาจจะต้องหนีออกจากบ้าน เวลาเราไปคุยกับพ่อ เราก็ต้องใช้เหตุผล ไม่ใช่อารมณ์" (อภิชาติ แซ่หยี่, สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2539)

กลุ่มตัวอย่าง 15 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าถ้าเป็นมาวิน จะทำตามต้องการของตนเอง อยากจะทำอะไรก็ทำ เพราะการไปแต่งเพลง เล่นละครเวที การทำกิจกรรมควบคู่กันไปกับการเรียน ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ผิด จะไม่ยอมให้พ่อมาบังคับเด็ดขาด ดังเช่น

"ถ้าตักเป็นมาวิน ตักจะไม่ยอม จะขอเลือกเอง ไม่ชอบให้ใครบังคับ อยากทำอะไร ด้วยตัวของตัวเอง" (กนกกาญจน์ สิงห์เทศ, สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2539)

1.2.3 การเลียนแบบ และการไม่เลียนแบบภาพของครอบครัวมาวิน

ก. เลียนแบบครอบครัวมาวิน

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน ไม่มีกลุ่มตัวอย่างท่านใด ที่ต้องการมีครอบครัวเหมือน ครอบครัวมาวิน โดยให้เหตุผลว่า ไม่ชอบการบังคับ ถึงแม้ว่าจะมีเงินทองมากมายเหมือนกับที่ ครอบครัวมาวินมี แต่กลุ่มตัวอย่างไม่ต้องการ ถ้าต้องแลกกับการถูกบังคับ การต้องทำตามสิ่งที่พ่อ บอกรู้อย่าง ไม่สามารถอธิบายเหตุผล หรือบอกความต้องการของลูกได้เลย

ข. ไม่เลียนแบบครอบครัวมาวิน

กลุ่มตัวอย่าง 10 ท่าน จาก 30 ท่าน ได้เปรียบเทียบครอบครัวตัวเอง กับครอบครัว มาวิน ว่ากลุ่มตัวอย่างจะไม่ทำตามครอบครัวมาวิน เพราะเป็นครอบครัวที่เครียด ไม่อบอุ่น ไม่มี ความสุข ดังเช่น

"ครอบครัวหนูไม่เหมือนครอบครัวมาวิน เพราะไม่มีการบังคับ และครอบครัวหนูก็ อบอุ่นดี หนูไม่ชอบครอบครัวมาวินหรอก เครียดตายเลย มาบังคับอะไรกันมากมาย" (สุภาพร แซ่ม้า้อย, สัมภาษณ์ 17 ธันวาคม 2539)

สรุปกลุ่มตัวอย่างจะไม่เลียนแบบครอบครัวมาวิน เนื่องจากไม่ชอบการบังคับ ที่ พ่อมีต่อลูก

ความสอดคล้องของครอบครัวมาวินกับครอบครัวในความเป็นจริง

1. เหมือนจริง

กลุ่มตัวอย่าง 10 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าครอบครัวมาวิน เป็นตัวแทนของครอบครัว ที่พ่อมีความคิดเก่า ๆ อยู่ ไม่ยอมรับความสามารถของลูก พ่อเป็นคนเลือกทางเดินชีวิตให้ลูก ในการสอบเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี พ่อเป็นคนเลือกคณะให้ ลูกก็ทำตามไป เพราะไม่รู้ตัวเอง ว่าตัวเองต้องการอะไร เป็นครอบครัวของคนที่มีฐานะร่ำรวย มีความสะดวกสบายกายทุกอย่าง แต่ ไม่สบายใจ

2. เกินจริง

กลุ่มตัวอย่าง 20 ท่าน บอกว่าครอบครัวมาวินเกินจริง โดยมีความรุนแรงมากกว่า กลุ่มตัวอย่างไม่คิดว่าจะมีการทะเลาะกัน ความไม่เข้าใจกันมากมายเหมือนกับที่ละครนำเสนอ การที่พ่อดูแลเอาใจใส่มาวินมาก ทั้ง ๆ ที่มีงานยุ่ง เป็นความสัมพันธ์ในครอบครัวที่กลุ่มตัวอย่างบางท่าน บอกว่าไม่เหมือนจริง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างคิดว่าครอบครัวคนที่มีฐานะ ร่ำรวย จะไม่ค่อยมีเวลาให้ลูก แต่ครอบครัวมาวิน พ่อมีเวลาและใกล้ชิดลูกมาก

สรุปว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้และการตีความประเด็นความสอดคล้องของครอบครัวมาวินกับครอบครัวในความเป็นจริงว่ามีการนำเสนอเกินจริง

ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ที่ได้รับจากภาพของครอบครัวมาวิน

1. ข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน 'ไม่ได้รับข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา ในครอบครัวมาวิน เนื่องจากครอบครัวมาวินนั้น ไม่มีการนำเสนอภาพของความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา ปรากฏให้เห็น

2. ข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ-แม่-ลูก

ก. เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นในครอบครัว ควรปรึกษา พูดจากัน

กลุ่มตัวอย่าง 10 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกถึงข้อคิดที่เป็นประโยชน์ที่ได้รับจากการชมภาพของครอบครัวมาวินในละครโทรทัศน์ ว่าเมื่อมีความไม่เข้าใจกัน ควรจะหันหน้ามาพูดจากัน ปรึกษากัน ดีกว่าจะต่างคนต่างเงียบ ไม่พูดอะไรกันเลย ปัญหา นั้น ๆ ก็จะได้หายไป เพียงแต่ลืมปัญหาไปชั่วคราว ซึ่งไม่ใช่วิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง ควรปรึกษา พูดจากันให้เข้าใจจะดีกว่า

ดังนั้นเวลามีปัญหา น่าจะพูด ไม่น่าจะเก็บไว้ หรือระบายกับคอมพิวเตอร์ เหมือนกับที่มาวินทำ ถ้าไม่ได้รับระบายกับคอมพิวเตอร์ ก็อาจจะระบายกับเพื่อน ๆ หรือใครก็ตาม แต่ปัญหาไม่ได้อยู่ที่เพื่อน อยู่ที่พ่อมากกว่า ควรจะหันหน้ามาคุยกันให้เข้าใจ จะเป็นการแก้ปัญหาที่ถูกต้องมากที่สุด ดังเช่น

"เวลามีปัญหา ไม่เข้าใจกัน น่าจะพูด ไม่น่าจะเก็บไว้หรือระบายกับคอมพิวเตอร์ หรือไประบายกับเพื่อน ๆ หรือใครก็ตามแต่ แต่ถ้าปัญหาไม่ได้อยู่ที่เพื่อน อยู่ที่คุณ พ่อเคঁามากกว่า เคঁาคงคุยกัน" (ณัฐพล ทองคำ, สัมภาษณ์ 17 ธันวาคม 2539)

ข. เพื่อเป็นแนวทางให้เรียนรู้บทบาทที่เหมาะสมของพ่อ และลูก

กลุ่มตัวอย่าง 16 ท่าน จาก 30 ท่าน ได้เรียนรู้บทบาทที่เหมาะสมของพ่อ แม่ ลูก ว่า ควรจะปฏิบัติตนอย่างไรในครอบครัว จึงจะทำให้ครอบครัวมีความสุข ซึ่งครอบครัวมาวิน พ่อวาง กฎเกณฑ์ คาดหวัง ไม่ฟังเหตุผลของลูก ส่วนลูกก็ไม่อธิบายเหตุผลให้พ่อรับรู้ ได้แต่ทำตามที่พ่อ ต้องการไปทุกอย่าง พ่อไม่ทำตามความต้องการของพ่อ ก็เกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้นทำให้เกิด ความขัดแย้ง ไม่เข้าใจกันของพ่อกับลูก กลุ่มตัวอย่างไม่ต้องการมีความสัมพันธ์ในครอบครัว เหมือนครอบครัวมาวิน ดังเช่น

"เวลามีปัญหาอะไร ต่างฝ่ายต่างก็ต้องอ่อนเข้าหากัน เราก็ต้องยอมเขาบ้าง เพราะ ว่าเขาเป็นผู้ใหญ่มากกว่าเรา ไม่ใช่ไปแข่งกร้าวตลอดเวลา เขาก็ต้องปรับตัวเข้าหาเรา ยอมรับใน สภาพลูกของตัวเอง ลูกอยากทำอะไรก็ตามใจลูก" (สุภาพร แซ่ม้า้อย, สัมภาษณ์ 17 ธันวาคม 2539)

3. ข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติ และบุคคลอื่น

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน ไม่ได้กล่าวถึงข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติ และบุคคลอื่น

การเชื่อมโยงภาพของครอบครัวมาวินของกลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน ได้รับข้อคิดในการ ปฏิบัติตนในครอบครัวให้ครอบครัวมีความสุข การปฏิบัติใดที่ได้รับชมจากละครแล้วทำให้เกิด ความขัดแย้งขึ้นในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างก็หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ ต้องการมีครอบครัวเหมือนกับครอบครัวมาวิน

2. การรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวแบ่งก

2.1 การรับรู้และการตีความภาพของครอบครัวแบ่งก

(1) ฐานะของครอบครัวแบ่งก

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน รับรู้และตีความภาพของครอบครัวแบ่งกเรื่องฐานะครอบครัวว่าเป็นครอบครัวที่ร่ำรวย โดยปรากฏในฉากที่แบ่งกมีรถยนต์ส่วนตัวขับไปมหาวิทยาลัยแบ่งก แบ่งกมีโทรศัพท์มือถือ แบ่งกแยกออกมาอาศัยอยู่คอนโดมีเนียมคนเดียว เป็นต้น

"ครอบครัวแบ่งกเป็นครอบครัวของชนชั้นสูง มีฐานะดี แบ่งกก็มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในชีวิตมากมาย มีรถยนต์ มีโทรศัพท์มือถือ" (วัชรินทร์ คุ่มคำ, สัมภาษณ์ 10 ตุลาคม 2539)

"ครอบครัวแบ่งกก็ไม่ค่อยอบอุ่นเท่าไร ใช้เงินเลี้ยงมากกว่า ซื้อคอนโดให้ ซื้อรถให้ พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลามาพูดคุยกัน ก็จะทำงานมากกว่า" (ภิญโญ น่านรัตนสกุล, สัมภาษณ์ 10 ธันวาคม 2539)

(2) ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวแบ่งก

ก. ครอบครัวอบอุ่น

กลุ่มตัวอย่าง 3 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าภาพของครอบครัวแบ่งก นำเสนอถึงความอบอุ่นในครอบครัว โดยเห็นจากการที่แม่ใกล้ชิดกับลูกแพร ไปไหนก็ไปด้วยกันตลอด แม่ก็ดูแลเอาใจใส่ลูกดี ดังเช่น

"ครอบครัวแบ่งก จะว่าไปลูกแพรกับแม่เขาก็เข้ากันดี แล้วลูกแพรก็ไม่ใช่ว่าเด็กเสียอะไร รู้สึกว่าเขาไปด้วยกันได้กับแม่เขาดี" (วิภาวี วิโรจน์พันธ์, สัมภาษณ์ 12 ธันวาคม 2539)

ข. ครอบครัวไม่อบอุ่น

กลุ่มตัวอย่าง 27 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าภาพของครอบครัวแบ่งก นำเสนอถึงความไม่อบอุ่นในครอบครัว โดยไม่ค่อยเห็นความสัมพันธ์ของพ่อ แม่ ลูก แบ่งกก็แยกออกไปอยู่คอนโดมีเนียม ไม่ค่อยเห็นภาพของครอบครัวแบ่งกมานั่งพูดคุยกันสนุกสนาน แต่ส่วนใหญ่จะเคร่งเครียดกันตลอด พ่อทำงาน แม่ออกงานสังคมมากเกินไป ไม่ค่อยมีเวลามาสนใจลูก จนเมื่อลูกไม่มี

ปัญหาทำเพื่อนผู้หนึ่งห้อง จะเห็นว่าครอบครัวแบ่งกันมาพูดคุยกันแต่ก็มีภาพการทะเลาะ พ่อมีสิทธิขาดในการตัดสินใจปัญหา พ่อไม่สอนลูกให้รับผิดชอบปัญหา กลับให้บิดความรับผิดชอบ

แบ่งกับลูกแพร์ก็ทะเลาะกันบ่อย ไม่สามัคคีกัน พ่อแม่ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูลูก ทำให้แบ่งเป็นคนที่มีนิสัยไม่ดี อิจฉาคนอื่น และคอยกลั่นแกล้งคนอื่นบ่อย ๆ หลงตัวเอง กลุ่มตัวอย่างจะไม่เห็นภาพของการแสดงความรัก ความห่วงใยของคนในครอบครัวแบ่งกั ดังเช่น

"เป็นครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น เลี้ยงลูกแบบไม่ค่อยใส่ใจ สนับสนุนให้ลูกฟุ่มเฟือย สนับสนุนให้ลูกทำในสิ่งที่ไม่สมควร เช่น จับคู่ลูกแพร์กับมาวิน เป็นครอบครัวที่ไม่ค่อยอบอุ่นหรอก พ่อแม่ก็ไม่ค่อยสนใจลูกเท่าไร ลูกก็อยู่ด้วยตัวเองมากกว่า" (มนฤดี ธาดาอำนวยชัย, สัมภาษณ์ 11 ธันวาคม 2539)

"เป็นครอบครัวที่เลี้ยงลูกด้วยเงิน ไม่อบอุ่น พ่อจะไม่ค่อยให้ความสนใจกับความรู้สึกของลูกเท่าไร ส่วนใหญ่จะให้เงินหรือสิ่งของไป เหมือนกับต่างคนต่างไป พ่อคิดว่าหน้าที่ของเค้าแค่ให้เงินเลี้ยงดูก็จบแล้ว จริง ๆ ไม่ใช่ ควรจะเป็นที่ปรึกษาด้วย" (ปณิสร ณ เชียงใหม่, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2539)

ค. ครอบครัวที่เลี้ยงลูกด้วยเงิน

กลุ่มตัวอย่าง 12 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าครอบครัวแบ่งกั จะใช้เงินเลี้ยงดูให้เห็นจากการที่แบ่งกัมีรถยนต์ขับ มีโทรศัพท์มือถือใช้ แยกตัวออกมาอยู่คนเดียวมีเนียมคนเดียว เป็นคนฟุ้งเฟ้อ หลงตัวเอง ดูถูกคนอื่น ลูกแพร์ก็เป็นเด็กผู้หนึ่งที่ถูกคนอื่น เนื่องจากพ่อแม่ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูลูก ได้แต่ให้เงินใช้ ดังเช่น

"ครอบครัวแบ่งกั ก็เหมือนเป็นครอบครัวรวย ๆ ที่ติดแต่ความรวย แต่ไร้หัวสมอง ง่าย ใช้เงินเลี้ยงดู ต่างคนต่างอยู่ มีเงินก็มาประเคนให้ลูก แต่ว่าเน้นรูปลักษณ์ภายนอกมากกว่าเรื่องจิตใจ" (ณัฐพงศ์ นริรักษาพิทักษ์, สัมภาษณ์ 20 ธันวาคม 2539)

ง. ความขัดแย้งในครอบครัวแบ่งก

- ประเด็นที่แบ่งกไม่รับผิดชอบในการที่แบ่งกไปทำเพื่อนผู้หญิงห้อง

กลุ่มตัวอย่าง 18 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าการที่แบ่งกไปทำเพื่อนผู้หญิงห้อง ทั้ง ๆ ที่ยังอยู่ในวัยเรียน เป็นความขัดแย้งในครอบครัวแบ่งก เกิดจากการไม่มีเวลาอบรม สั่งสอน ลูกของพ่อแม่ ทำให้แบ่งกกระทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสม แทนที่พ่อแม่จะยอมรับความผิดที่ลูกทำ และ สอนให้ลูกรับผิดชอบ แต่กลับสั่งสอนลูกในทางที่ผิด ให้ปิดความรับผิดชอบ ดังเช่น

"ปัญหาในครอบครัวแบ่งก เกี่ยวกับที่แบ่งกไปทำโมน่าห้อง แล้วไม่รับผิดชอบ ปัญหาในครอบครัวคือพ่อแม่ไม่ยอมรับว่าแบ่งกทำผิด ให้ปฏิเสธไป" (วัฒนเกียรติ เลื่องลือเจริญ กิจ, สัมภาษณ์ 8 ธันวาคม 2539)

- ประเด็นเศรษฐกิจในครอบครัวแบ่งก

ในตอนแรกครอบครัวแบ่งกจะมีฐานะร่ำรวย แต่ตอนหลังพ่อกู้เงินเพื่อมา ลงทุน แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ ทำให้ล้มละลาย พ่อโทษว่าเป็นความผิดของพ่อมาวิน ไม่ยอมรับ ความผิดที่ตนเองเป็นผู้ก่อขึ้น ทำให้ครอบครัวต้องแยกกันอยู่ แม่ แบ่งก ลูก แพรไปอยู่ต่างประเทศ ดัง เช่น

"ปัญหาที่ล้มละลาย เพราะว่าครอบครัวแบ่งกเค้าต้องการอยากได้ไม่มีที่สิ้นสุด ทุกวันนี้ก็ต้องล้มละลายในที่สุด" (ภิญโญ น่านรัตนสกุล, สัมภาษณ์ 10 ธันวาคม 2539)

กลุ่มตัวอย่าง 2 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าครอบครัวแบ่งกไม่มีความขัดแย้งใน ครอบครัวเลย ปัญหาที่เกิดขึ้นมาจากบุคคลในครอบครัว ซึ่งมีผลกระทบต่อไปยังครอบครัวเท่านั้น แต่ในครอบครัวแบ่งกแล้วก็ไม่มีปัญหาร้ายแรง นอกจากการที่พ่อแม่ไม่ได้ให้การอบรม ดูแลลูก ไม่เอาใจใส่ลูก ดังนี้

"ไม่มีปัญหาในครอบครัวนะ เรื่องที่แบ่งกไปทำผู้หญิงห้อง ก็ไม่ได้ทำให้พ่อแม่รัก เขาน้อยลงไป พ่อแม่เขาก็ยังรักเขา ยังเข้าข้างเขา ไม่ใช่ปัญหาในครอบครัว มันคือการเลี้ยงลูกที่ผิด จริง ๆ ครอบครัวนี้เขารักกันไง แต่รักกันในทางที่ผิด คนอื่นจะมาทำอะไรลูกเขาไม่ได้ เขาจะปกป้อง

ลูก แต่ในขณะที่เดียวกันเขาก็ไม่ได้สั่งสอนลูกเลยว่าสิ่งที่ลูกทำเป็นสิ่งผิด" (อุทุมพร เลื่องลือเจริญ กิจ, สัมภาษณ์ 20 พฤศจิกายน 2539)

จ. ช่องทางการแสดงของบุคคลในครอบครัวแบบกึ่ง เมื่อเกิดความขัดแย้ง

กลุ่มตัวอย่าง 10 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าครอบครัวแบบกึ่ง เป็นครอบครัวที่ไม่ รับผิดชอบปัญหา ปิดความผิดไปให้คนอื่นเสมอ เมื่อมีความขัดแย้งขึ้น ไม่ได้ใช้สื่อบุคคล หรือสื่อ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการระบายออกเลย กลับเพิกเฉยต่อปัญหานั้น และไม่รับผิดชอบ

ฉ. การแก้ไขปัญหา

กลุ่มตัวอย่าง 15 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าครอบครัวแบบกึ่ง ไม่มีการนำเสนอถึง วิธีการแก้ปัญหา ปิดความรับผิดชอบ เมื่อเกิดปัญหาขึ้นก็โทษคนอื่น

(3) ประชญาในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมายในครอบครัวแบบกึ่ง

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน กล่าวถึงประชญาในการดำเนินชีวิตในครอบครัวแบบกึ่งว่า "การเลี้ยงลูกแบบหย่อนเกินไป" นั่นคือ การเลี้ยงดูลูกในครอบครัวแบบกึ่งจะปล่อยลูกจนเกินไป ทำให้ลูกไปสร้างปัญหานอกบ้าน ถ้าในครอบครัวเลี้ยงดูลูกอย่างเอาใจใส่ ไม่เข้มงวดจนเกินไป และไม่ปล่อยจนเกินไป ก็จะไม่เกิดปัญหาขึ้นในครอบครัว

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน มีการรับรู้และการตีความภาพของครอบครัวแบบกึ่ง โดยส่วน น้อยเห็นว่าเป็นครอบครัวที่อบอุ่น และส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นที่ไม่อบอุ่น เลี้ยงลูกด้วยเงิน พ่อก็ ทำงาน แม่ก็ออกงานสังคม ไม่ค่อยมีเวลาให้ลูก ไม่อบรมสั่งสอนลูกในทางที่ถูกที่ควร เมื่อลูกทำผิด โดยการไปทำเพื่อนผู้หญิงท้อง ไม่สอนว่าลูกทำผิด กลับให้ลูกปิดความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นการ แก้ปัญหาที่ไม่ถูกวิธี

ตารางที่ 6 ตารางแสดงความหมายภาพของครอบครัวแบ่งกจากทัศนระของผู้รับสาร

1. ฐานะของครอบครัวแบ่งก	: ร่ำรวย
2. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวแบ่งก	: ส่วนน้อยบอกว่าครอบครัวอบอุ่น, ส่วนมากบอกว่าครอบครัวไม่อบอุ่น, ครอบครัวที่เลี้ยงลูกด้วยเงิน, มีความขัดแย้งเรื่องความไม่รับผิดชอบของลูก และปัญหาเศรษฐกิจ แก้ปัญหาด้วยการปิดความรับผิดชอบ
3. ปรัชญาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวแบ่งก	: "การเลี้ยงลูกแบบหย่อนเกินไป"

2.2 การเชื่อมโยงภาพของครอบครัวแบ่งก

2.2.1 การเปรียบเทียบกับประสบการณ์ด้านครอบครัวของตนเอง

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน ไม่มีการเปรียบเทียบภาพของครอบครัวแบ่งกกับประสบการณ์ด้านครอบครัวของตนเอง เนื่องจากผู้วิจัยไม่ได้ถามคำถามนี้

2.2.2 การเปรียบเทียบตนเองกับตัวละคร

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน ไม่มีการเปรียบเทียบตนเองกับตัวละครในครอบครัวแบ่งก เนื่องจากผู้วิจัยไม่ได้ถามคำถามนี้

2.2.3 การเลียนแบบ และการไม่เลียนแบบภาพของครอบครัวแบ่งก

ก. เลียนแบบครอบครัวแบ่งก

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน ไม่ต้องการที่จะมีครอบครัวเหมือนกับครอบครัวแบ่งก เพราะพ่อก็ทำงาน หาเงิน อย่างเดียว ไม่สนใจลูก แม้ออกงานสังคม ไม่มีเวลาให้ลูก ใช้เงินเลี้ยงลูก ทำให้ลูกเป็นคนที่มันส์ขี้ฉ้อ ฉลาดถูกคน ฟุ้งเฟ้อ

ข. ไม่เลียนแบบครอบครัวแบ่งก

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน ไม่เลียนแบบครอบครัวแบ่งก แต่จะนำข้อคิดที่ทำให้ครอบครัวแบ่งก เป็นครอบครัวที่ไม่อบอุ่น มาดูเป็นแนวทาง เพื่อไม่ปฏิบัติตาม

สรุปว่ากลุ่มตัวอย่างไม่เลียนแบบครอบครัวแบงก์ เนื่องจากเป็นครอบครัวที่พ่อแม่ใช้เงินเลี้ยงลูก แต่ก็ก็นำข้อคิดที่ได้รับจากครอบครัวแบงก์ มาดูเป็นแนวทาง เพื่อไม่ปฏิบัติตาม

ความสอดคล้องของครอบครัวแบงก์ กับครอบครัวในความเป็นจริง

1. เหมือนจริง

กลุ่มตัวอย่าง 15 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าครอบครัวแบงก์ มีลักษณะเหมือนกับครอบครัวของคนที่ฐานะร่ำรวยในความเป็นจริง ที่เลี้ยงลูกด้วยเงิน ไม่มีเวลาอบรม สั่งสอนลูก ไม่มีเวลาให้ลูก พ่อก็มัวแต่ทำงาน หาเงิน แม่ก็ออกงานสังคม ลูกก็เป็นเด็กที่มีความฟุ้งเฟ้อ มีรถยนต์ขับ มีโทรศัพท์มือถือ พ่อแม่ซื้อคอนโดมีเนียมให้อยู่ ดูถูกคน

2. ไม่เหมือนจริง

กลุ่มตัวอย่าง 15 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าครอบครัวแบงก์ มีลักษณะไม่เหมือนจริง แสดงลักษณะแง่ร้ายมากเกินไป ไม่ปรากฏแง่ดีเลย ในความเป็นจริงคนเราก็มีทั้ง ด้านดีและด้านร้าย

สรุปว่าครอบครัวแบงก์ในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" มีความเหมือนจริง/เกินจริง อยู่ก้ำกึ่งกัน โดยเหมือนในเงื่อนไขของการเลี้ยงลูกด้วยเงินของคนที่มีฐานะร่ำรวย และเกินจริงในเงื่อนไขที่แนะนำเสนอครอบครัวแบงก์ในด้านลบด้านเดียว

ข้อคิดที่เป็นประโยชน์จากภาพของครอบครัวแบงก์ กับชีวิตจริง

1. ข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน ไม่ได้รับข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา จากครอบครัวแบงก์

2. ข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ-แม่-ลูก

ก. เพื่อเป็นแนวทางให้เรียนรู้บทบาทที่เหมาะสมของพ่อ แม่ และลูก

กลุ่มตัวอย่าง 18 ท่าน จาก 30 ท่าน ได้รับข้อคิดเรื่องบทบาทที่เหมาะสมที่พ่อ แม่ และลูกควรปฏิบัติต่อกัน จากภาพของครอบครัวแบงก์ การที่พ่อทำงานมากเกินไป ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนลูก พ่อเป็นคนที่มีลักษณะขี้โกง ทำให้แบงก์เลียนแบบพฤติกรรมของพ่อ ส่วนแม่

ก็ออกงานสังคมมากเกินไป ดูถูกคนจน ฟุ้งเฟ้อ ทำให้ลูกแพรวเลียนแบบพฤติกรรมของแม่ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความเห็นว่า พ่อแม่มีลักษณะอย่างไร ก็จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของกลุ่มตัวอย่างก็ได้รับข้อคิดว่า พ่อแม่ควรจะเป็นแบบอย่างที่ดีต่อลูก

ข. ควรจะคิดก่อนทำ

กลุ่มตัวอย่าง 5 ท่าน จาก 30 ท่าน เห็นปัญหาที่แบ่งก็ไปทำเพื่อนผู้หญิงห้อง ทั้ง ๆ ที่ยังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน เป็นข้อเตือนใจให้กลุ่มตัวอย่างว่า คนเราก่อนที่จะทำอะไร ควรจะคิดพิจารณาให้รอบคอบก่อนที่จะทำ ว่ามีผลดี ผลเสียอย่างไร

ค. ความเข้าใจ การมีเวลาให้กัน เป็นสิ่งสำคัญในครอบครัว

กลุ่มตัวอย่าง 12 ท่าน จาก 30 ท่าน ได้รับข้อคิดว่าการที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน พ่อแม่และลูกจะต้องมีความเข้าใจ และมีเวลาให้กันอย่างเพียงพอ ก็จะช่วยลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้

การเชื่อมโยงภาพของครอบครัวแบ่งกั้น ของกลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน ได้รับข้อคิดไว้ในครอบครัวพ่อแม่เป็นแบบอย่างที่สำคัญสำหรับลูก ควรใช้เวลา และให้การดูแลเอาใจใส่ลูก การปฏิบัติใดที่ได้รับชมแล้วทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างก็หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ต้องการมีครอบครัวเหมือนกับครอบครัวแบ่งกั้น

3. การรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวทอฝัน

3.1 การรับรู้และการตีความภาพของครอบครัวทอฝัน

(1) ฐานะของครอบครัวทอฝัน

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน มีการรับรู้และตีความภาพของครอบครัวทอฝันในแง่ฐานะครอบครัวว่า มีฐานะปานกลาง ไม่รวย และไม่จน โดยพบจากฉากแม่ทอฝันรับจ้างซัก อบ รีด ผ้า อยู่ที่บ้าน ทอฝันโดยสารรถประจำทางและมอเตอร์ไซค์ไปมหาวิทยาลัย เป็นต้น ดังเช่น

"ครอบครัวทอฝันเป็นครอบครัวที่มีพ่อแม่ครบ ฐานะก็ไม่เชิงยากจนนะ ก็ปานกลาง พ่อรับราชการ คือพอกินพอใช้ ก็ไม่ถึงกับจน อยู่ได้สบาย ๆ" (มนฤดี ธาดาอำนวยชัย, สัมภาษณ์ 11 ธันวาคม 2539)

(2) ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวทอฝัน

ก. ครอบครัวอบอุ่น

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน บอกว่าครอบครัวทอฝัน เป็นครอบครัวที่อบอุ่น มีความรัก ความเข้าใจกันของพ่อ แม่ และลูก พ่อทำงานเป็นข้าราชการครู แม่เป็นแม่บ้าน ซึ่งหารายได้เสริม ด้วยการรับจ้างซักรีดเสื้อผ้า พ่อช่วยแม่ทำงานบ้าน ทอฝันก็เป็นลูกที่ตื่นน่ารัก ช่วยทำงานบ้าน

ครอบครัวทอฝัน มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด พ่อแม่เป็นคนทันสมัย ให้อิสระกับลูก กลุ่มตัวอย่างเห็นจากการที่มีเพื่อนผู้ชายมาส่งทอฝันที่บ้าน พ่อแม่ก็ให้การต้อนรับอย่างดี ไม่ดูว่าลูก ให้อิสระกับลูก โดยดูแลลูกอยู่ห่าง ๆ หรือทอฝันมีปัญหาส่วนตัว พ่อแม่ก็เป็นทีปรึกษาที่ดี เป็นคนที่แนะแนวทางให้ แต่ให้ลูกตัดสินใจด้วยตัวเอง ทอฝันเป็นคนที่มีความทะเยอทะยาน มีความคิดริเริ่ม และมีอิสระที่จะจัดการกับตนเองได้ มีภาพการแสดงถึงความรัก ความห่วงใยของคนในครอบครัว เช่น ทอฝันกอดแม่ พ่อกับแม่ไปดูละครเวทีที่ทอฝันแสดง มีการจัดงานวันครบรอบแต่งงานของพ่อแม่ เป็นต้น พ่อแม่ให้การสนับสนุนลูกทุกอย่าง เพราะสิ่งที่ลูกทำเป็นสิ่งที่ดี ดังเช่น

"ครอบครัวทอฝันเป็นครอบครัวที่อบอุ่นที่สุด พ่อแม่เป็นคนอ่อนโยน เป็นคนรู้จักประเมินตนเอง เป็นคนรู้จักให้ความรัก เข้าใจคน เป็นคนที่น่ารัก ความรักในครอบครัวนี้ล้นเหลือ แม่เป็นเพื่อนกับลูก พ่อก็น่ารัก แม่เป็นคนที่มีร่วมสมัย ทันสมัย มองโลกในแง่ดี เขามองทุกสิ่งดี จิตใจแค่นี้ดีมาก จิตใจแค่นี้ ทุกสิ่งทุกอย่างก็ใสหมด ทอฝันก็เป็นคนมั่นใจ มีความคิด มีจิตใจดี ประชาธิปไตยดี" (ณัฐพงศ์ หริริรักษาพิทักษ์, สัมภาษณ์ 20 ธันวาคม 2539)

ข. ไม่พบปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวทอฝัน

กลุ่มตัวอย่าง 22 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าครอบครัวทอฝันเป็นครอบครัวที่มีความเข้าใจกันมาก สมาชิกในครอบครัวรับผิดชอบหน้าที่ของแต่ละคนอย่างดี ทำให้ไม่พบปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวทอฝันเลย ภาพที่เห็นจากครอบครัวทอฝันในละคร จะมีความสุขตลอดเวลา ถึงจะไม่ได้ร้ายวุ่นเหมือนกับครอบครัวมาวิน หรือครอบครัวแบงก์ แต่ก็มีความสุขมากกว่า ส่วนกลุ่มตัวอย่าง 8 ท่าน ไม่ได้กล่าวถึงประเด็นการไม่พบปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวทอฝัน

"ไม่มีปัญหาในครอบครัวตอน มีแต่ถ้าถ้าตอนมีปัญหา พ่อแม่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ และเผื่อแผ่ไปถึงเพื่อนของลูกด้วย" (กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์, สัมภาษณ์ 21 ธันวาคม 2539)

(3) ปรักษาในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมายในครอบครัวตอน

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน รับรู้และตีความปรักษาในการดำเนินชีวิตของครอบครัวตอนว่า ความอบอุ่นในครอบครัวเกิดจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อ แม่ และลูก ไม่ว่าจะรวยหรือจน

ครอบครัวตอน เป็นครอบครัวที่มีพ่อแม่ครบ ฐานะปานกลาง มีความอบอุ่น และความเข้าใจในครอบครัว และไม่พบปัญหาขัดแย้งในครอบครัวตอนเลย และไม่ว่าฐานะจะจนหรือรวย แต่ถ้ามีความรัก ความเข้าใจในครอบครัว ก็เป็นครอบครัวที่มีความอบอุ่นได้

ตารางที่ 7 ตารางแสดงความหมายภาพของครอบครัวตอนจากทัศนะของผู้รับสาร

1. ฐานะของครอบครัวตอน	: ปานกลาง
2. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวตอน	: ครอบครัวอบอุ่น และไม่มีปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว
3. ปรักษาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวตอน	: "ความรัก ความเข้าใจ ทำให้เกิดความอบอุ่นในครอบครัว"

3.2 การเชื่อมโยงภาพของครอบครัวตอน

3.2.1 การเปรียบเทียบกับประสบการณ์ด้านครอบครัวของตนเอง

กลุ่มตัวอย่าง 1 ท่าน จาก 30 ท่าน ได้เปรียบเทียบภาพของครอบครัวตอนกับประสบการณ์ด้านครอบครัวของตนเองไว้ ดังนี้

"ครอบครัวตอนก็คล้ายคลึงกับครอบครัวผม อันไหนไม่ดี เค้าก็จะบอกว่าไม่ดีนะ อันไหนดีเค้าก็จะสนับสนุนเรา ขอให้เราออกเค้าไป เช่นการเรียน ถ้าเกิดต้องการเรียนพิเศษก็เรียน

ไป เทียวก็ไปเที่ยวได้ แต่ต้องแบ่งเวลาให้เป็น เราโตแล้ว ก็ให้อิสระกับเรา" (อภิชาติ แซ่หยี่, สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2539)

ส่วนกลุ่มตัวอย่าง 29 ท่าน ไม่ได้กล่าวถึงการเปรียบเทียบภาพของครอบครัว ทอฝันกับประสบการณ์ด้านครอบครัวของตนเอง

3.2.2 การเปรียบเทียบตนเองกับตัวละคร

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน ไม่มีการเปรียบเทียบตนเองกับตัวละครในครอบครัวทอฝัน เนื่องจากผู้วิจัยไม่ได้ถามคำถามนี้

3.2.3 การเลียนแบบ และการไม่เลียนแบบภาพของทอฝัน

ก. เลียนแบบครอบครัวทอฝัน

กลุ่มตัวอย่าง 10 ท่าน จาก 30 ท่าน อยากรที่จะมีครอบครัวเหมือนครอบครัวทอฝัน ที่มีความเข้าใจอันดีและความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งกลุ่มตัวอย่างก็จะนำไปใช้ในครอบครัวของตนเองบ้าง

ข. ไม่เลียนแบบครอบครัวทอฝัน

กลุ่มตัวอย่าง 8 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าละครก็คือละคร ไม่เลียนแบบครอบครัวทอฝัน เพราะครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างก็มีความสุขอยู่แล้ว

ส่วนกลุ่มตัวอย่าง 12 ท่าน ไม่ได้กล่าวถึงการเลียนแบบ และการไม่เลียนแบบภาพของครอบครัวทอฝัน สรุปว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเลียนแบบภาพของครอบครัวทอฝัน เนื่องจากเป็นครอบครัวที่อบอุ่น มีความเข้าใจอันดีและมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของสมาชิกในครอบครัว

ความสอดคล้องของครอบครัวทอฝัน กับครอบครัวในความเป็นจริง

1. เหมือนจริง

กลุ่มตัวอย่าง 15 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าภาพของครอบครัวทอฝัน เหมือนกับครอบครัวในความเป็นจริงบางครอบครัว ที่พ่อแม่เป็นคนที่เข้าใจลูก ให้อิสระ ให้การอบรมเลี้ยงดูลูกอย่างดี และส่งผลให้ลูกเป็นคนที่ดีในสังคมต่อไป

2. ไม่เหมือนจริง

กลุ่มตัวอย่าง 10 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าภาพของครอบครัวทอฝัน ไม่เหมือนกับครอบครัวในความเป็นจริง เนื่องจากนำเสนอด้านมีความสุขด้านเดียว ในความเป็นจริงชีวิตครอบครัว ย่อมที่จะต้องมีความทุกข์และความสุข แต่ครอบครัวทอฝันมีแต่ความสุข กลุ่มตัวอย่างไม่เชื่อว่าจะมีในครอบครัวจริง ๆ

กลุ่มตัวอย่าง 5 ท่าน ไม่ได้กล่าวถึงความสอดคล้องระหว่างครอบครัวในละครโทรทัศน์กับครอบครัวในความเป็นจริง สรุปว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าภาพของครอบครัวทอฝันมีความเหมือนจริง/เกินจริง กำกวมกัน ซึ่งเหมือนจริงในเงื่อนไขการอบรมเลี้ยงดูลูก และเกินจริงในเงื่อนไขที่นำเสนอด้านมีความสุขเพียงด้านเดียว

ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ที่ได้รับจากภาพของครอบครัวทอฝัน

1. ข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน ไม่ได้รับข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา จากภาพของครอบครัวทอฝัน

2. ข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ-แม่-ลูก

ก. เพื่อเป็นแนวทางให้เรียนรู้บทบาทที่เหมาะสมของพ่อ แม่ และลูก

กลุ่มตัวอย่าง 26 ท่าน จาก 30 ท่าน ได้รับข้อคิดว่าบทบาทที่เหมาะสมของพ่อ แม่ และลูกควรมีลักษณะอย่างครอบครัวทอฝัน พ่อก็เป็นคนที่รับผิดชอบครอบครัว เมื่อกลับจากการทำงานนอกบ้าน ก็ช่วยงานบ้านแม่อย่างไม่รังเกียจว่าเป็นงานของผู้หญิง แม่เป็นแม่บ้านแต่ก็ช่วยหารายได้เข้าบ้านด้วยการรับจ้างซักรีดเสื้อผ้า ทั้งพ่อและแม่ก็เป็นคนที่เข้าใจลูก อบรมเลี้ยงดูลูกอย่างดี ให้อิสระกับลูก เป็นที่ปรึกษาที่ดีของลูก และทอฝันเองก็รู้หน้าที่ตนเองว่าต้องตั้งใจเรียนหนังสือ ทอฝันชอบเรื่องการแสดง พ่อแม่ก็ให้การสนับสนุนในสิ่งที่ทอฝันทำ กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้จากครอบครัวทอฝัน เพื่อเอาเป็นแนวทางในการสร้างครอบครัวให้มีความสุข

ข. เมื่อมีปัญหา ควรหันหน้ามาปรึกษาครอบครัว

กลุ่มตัวอย่าง 9 ท่าน จาก 30 ท่าน ได้รับข้อคิดเห็นว่าเมื่อมีปัญหาอะไรก็ตาม พ่อแม่เป็นบุคคลที่ให้คำปรึกษาถูกได้ดีที่สุด กลุ่มตัวอย่างเห็นภาพที่ทอฝันมีปัญหาเรื่องมาวิน พ่อกับแม่ก็ให้คำปรึกษาถูก ให้คำแนะนำ

การเชื่อมโยงภาพของครอบครัวทอฝัน ของกลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน ได้รับข้อคิดเห็นว่าในครอบครัวนั้น สมาชิกในครอบครัวควรปฏิบัติหน้าที่ และรับผิดชอบหน้าที่ของแต่ละคนให้เหมาะสม พ่อแม่มีหน้าที่ที่อบรมเลี้ยงดูลูก ลูกมีหน้าที่ตั้งใจเรียน และปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการมีครอบครัวเหมือนกับครอบครัวทอฝัน

4. การรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวนอต

4.1 การรับรู้และการตีความภาพของครอบครัวนอต

(1) ฐานะของครอบครัวนอต

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน มีการรับรู้และตีความภาพของครอบครัวนอตว่ามีฐานะร่ำรวย โดยปรากฏผ่านจากนอตขับรถยนต์ส่วนตัวไปเรียนที่มหาวิทยาลัย นอตมีโทรศัพท์มือถือถือครอบครัวนอต ชอบไปทำกิจกรรมที่ สपोर्टคลับ เป็นต้น ดังเช่น

"ครอบครัวนอต เป็นครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย จะเห็นครอบครัวนอตไปเล่นกีฬาที่สปอร์ตคลับ และนอตก็ขับรถยนต์ขับไปมหาวิทยาลัย มีโทรศัพท์มือถือถือส่วนตัว" (ดาวรุ่ง เจริญสุข, สัมภาษณ์ 27 มกราคม 2540)

(2) ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวนอต

ก. ครอบครัวอบอุ่น

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าครอบครัวนอตอบอุ่น เป็นครอบครัวที่สนุกสนาน เฮฮา พ่อ แม่ และลูกมีความสัมพันธ์กันดี ให้อิสระกับลูก กลุ่มตัวอย่างเห็นภาพตอนที่พ่อ แม่ นำ และนอต ร้องเพลงคาราโอเกะ ร่วมกันในบ้าน พ่อเป็นคนที่สนุกสนาน ไม่เคร่งเครียดกับงาน นอตก็มีลักษณะเหมือนกับพ่อ แม่ก็เป็นแม่บ้าน มีน้ำสาว ถึงแม้ว่านอตจะเรียนไม่เก่ง พ่อแม่ก็ยอมรับความสามารถของนอต เรียนผ่านก็พอ ไม่ต้องเรียนให้เก่งมากนัก แต่กลุ่มตัวอย่าง 2 ท่าน บอกว่าครอบครัวนอตน่าจะเข้มงวดกับนอตให้มากขึ้น กลุ่มตัวอย่างรู้สึกที่พ่อแม่ให้อิสระ

กับนอตมากจนเกินไป แต่กลุ่มตัวอย่าง 10 ท่าน บอกว่าพ่อแม่ไม่อดใจให้อิสระกับนอต เพราะพ่อแม่รู้ว่าลูกเป็นเด็กดี ไม่ประพฤติไปในทางที่ไม่ดี แต่โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่าง บอกว่าครอบครัวนอตเป็นครอบครัวที่อบอุ่น ดังเช่น

"ครอบครัวนอต เป็นครอบครัวที่สนุกสนาน เฮฮา เอาใจใส่ลูกดี เลี้ยงลูกแบบเพื่อน สามารถเล่นกับพ่อแม่ได้ มีกิจกรรมร่วมกันบ่อย ๆ พ่อแม่ก็ไม่ได้คาดหวังกับลูก" (นิรันดร คันธรส, สัมภาษณ์ 5 มกราคม 2540)

"ครอบครัวนอตเป็นครอบครัวที่อบอุ่นดี พ่อแม่ให้ความสำคัญกันเองกับลูก สนุกสนาน ไม่มีการบังคับลูก" (วิภาวดี เรื่องทอง, สัมภาษณ์ 5 มกราคม 2540)

"ครอบครัวนอต พ่อเขาเป็นนักธุรกิจ แต่เขาก็ไม่ค่อยเคร่งเครียด ครอบครัวนี้สนุกสนาน ไม่ค่อยเครียด สบาย ๆ ใช้ชีวิตธรรมดา อบอุ่น ออกจะตลก ๆ ดี เขาเลี้ยงลูกเหมือนเพื่อน มีการล้อเล่น พ่อเขาตลกดี" (ตระหนักจิต ยุตยรรยง, สัมภาษณ์ 11 ธันวาคม 2539)

"ครอบครัวนอตเป็นครอบครัวอบอุ่น สนุกสนาน เฮฮา แต่ค่อนข้างปล่อยปละนิต ๆ เพราะอย่างน้อยน่าจะคาดหวังกับลูกบ้าง อย่างการเรียนไม่ค่อยสนับสนุน ไม่ค่อยคาดหวังกับลูก ขอให้พอรอดตัวไปก็พอแล้ว ซึ่งพี่คิดว่าไม่ดี ควรจะสนับสนุนให้เค้าเรียนได้ดีขึ้น เพื่อที่จะได้มีชีวิตที่ดี มีการทำงานที่ดี ควรให้เค้ามีความมุ่งหวังสักนิด ไม่ใช่ว่าเรียนพอ ๆ รอดไปเท่านั้น" (ปณิสร ณ เชียงใหม่, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2539)

ข. ไม่พบปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวนอต

กลุ่มตัวอย่าง 20 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าครอบครัวนอต ไม่มีปัญหาในครอบครัวเลย เพราะพ่อ แม่ และลูก มีความรัก ความเข้าใจกันมาก ในครอบครัวนอต ส่วนกลุ่มตัวอย่าง 10 ท่าน ไม่ได้กล่าวถึงการไม่พบปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวนอต ดังเช่น

"ครอบครัวนอตก็ไม่มีปัญหาอะไร" (วิภาวี วิโรจน์พันธ์, สัมภาษณ์ 12 ธันวาคม 2539)

"ครอบครัวนอกไม่มีปัญหาอะไรในครอบครัว" (ภิญโญ น่านรัตนสกุล, สัมภาษณ์
10 ธันวาคม 2539)

(3) ปรักฎษาในการดำเนินชีวิตที่สื่อความหมายในครอบครัวนอก
กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน บอกว่าปรักฎษาในการดำเนินชีวิตที่พบในครอบครัวนอก
คือความไม่เครียด ครอบครัวมีความสุข สนุกสนาน และเฮฮา

ตารางที่ 8 ตารางแสดงความหมายภาพของครอบครัวนอกจากทัศนะผู้รับสาร

1. ฐานะของครอบครัวนอก	: ร่ำรวย
2. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวนอก	: ครอบครัวอบอุ่น และไม่พบปัญหา ความขัดแย้งในครอบครัว
3. ปรักฎษาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวนอก	: "อย่าเครียด"

4.2 การเชื่อมโยงภาพของครอบครัวนอก

4.2.1 การเปรียบเทียบกับประสบการณ์ด้านครอบครัวของตนเอง

กลุ่มตัวอย่าง 1 ท่าน จาก 30 ท่าน ได้มีการเปรียบเทียบภาพของครอบครัวนอก
กับประสบการณ์ด้านครอบครัวตนเอง ดังนี้

"ครอบครัวหนูเองก็เหมือนกับครอบครัวนอก คือสนุกสนานเฮฮา อาจจะไม่ไรรวย
เท่าเค้า แต่ก็มีความสุขเหมือนกัน ถ้าหนูมีครอบครัวในอนาคตก็อยากจะมีครอบครัวเหมือนกับที่
เป็นกับพ่อแม่ คือคล้าย ๆ กับครอบครัวนอก" (สุภาพร แซ่มซ้อย, สัมภาษณ์ 17 ธันวาคม 2539)

ส่วนกลุ่มตัวอย่าง 29 ท่าน ไม่ได้กล่าวถึงการเปรียบเทียบภาพของครอบครัวนอก
กับประสบการณ์ด้านครอบครัวของตนเอง

4.2.2 การเปรียบเทียบตนเองกับตัวละคร

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน ไม่ได้มีการเปรียบเทียบตนเองกับตัวละครในครอบครัวนอก
เนื่องจากผู้วิจัยไม่ได้ถามคำถามนี้

4.2.3 การเลียนแบบ และการไม่เลียนแบบภาพของครอบครัวนอต

ก. เลียนแบบครอบครัวนอต

กลุ่มตัวอย่าง 14 ท่าน จาก 30 ท่าน อยากรู้ว่าจะมีครอบครัวเหมือนกับครอบครัวนอต เพราะดูสนุกสนาน ไม่เคร่งเครียด

ข. ไม่เลียนแบบครอบครัวนอต

กลุ่มตัวอย่าง 5 ท่าน จาก 30 ท่าน ไม่ทำตามแบบครอบครัวนอต ในกรณีที่ปล่อยลูกมากจนเกินไป

กลุ่มตัวอย่าง 11 ท่าน ไม่ได้กล่าวถึงการเลียนแบบ และการไม่เลียนแบบภาพของครอบครัวนอต สรุปว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีการเลียนแบบภาพของครอบครัวนอตมากกว่าการไม่เลียนแบบ โดยมีเงื่อนไขในแง่ของความสนุกสนานที่พบในครอบครัวนอต

ความสอดคล้องของครอบครัวนอต กับครอบครัวในความเป็นจริง

1. เหมือนจริง

กลุ่มตัวอย่าง 2 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าครอบครัวนอต จะมีลักษณะเหมือนกับครอบครัวในความเป็นจริง ที่สบาย ๆ ไม่เคร่งเครียดมากจนเกินไป

2. เกินจริง

กลุ่มตัวอย่าง 7 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าครอบครัวนอต ไม่เหมือนกับครอบครัวในความเป็นจริง กลุ่มตัวอย่างบอกว่าครอบครัวของคนมีฐานะร่ำรวย จะเป็นครอบครัวที่ตั้งความหวังกับลูกสูงมาก ลูกต้องได้ดี จะได้เข็ดหน้าชูตาในสังคม และภาพของครอบครัวนอตจะมีแต่การนำเสนอในด้านที่มีความสุข ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ชีวิตครอบครัวต้องมีทั้งความสุขและความทุกข์ในครอบครัว แต่ในละครนำเสนอในด้านบวกมากเกินไป

กลุ่มตัวอย่าง 21 ท่าน ไม่ได้กล่าวถึงความสอดคล้องระหว่างครอบครัวนอตกับครอบครัวในความเป็นจริง สรุปว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าภาพของครอบครัวนอตนำเสนอเกินจริง ในเงื่อนไขที่ว่ามีการนำเสนอในด้านบวกมากเกินไป

ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ที่ได้รับจากภาพของครอบครัวในอดีต

1. ข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา

กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน ไม่ได้รับข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา ในครอบครัวในอดีต

2. ข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ-แม่-ลูก

ก. ครอบครัวที่มีความสนุกสนาน มีความสุข

กลุ่มตัวอย่าง 10 ท่าน จาก 30 ท่าน ได้รับข้อคิดว่าจะทำครอบครัวให้มีความสุข สนุกสนาน เฮฮา เพราะชีวิตนอกบ้านก็เป็นชีวิตที่ต้องเคร่งเครียด คนในครอบครัวเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเรามากที่สุด เราควรจะทำครอบครัวให้มีความสุข เหมือนอย่างครอบครัวในอดีตที่ดูแล้วไม่เคร่งเครียด

ข. เพื่อเป็นแนวทางให้เรียนรู้บทบาทที่เหมาะสมของพ่อ แม่ และลูก

กลุ่มตัวอย่าง 10 ท่าน จาก 30 ท่าน ได้รับข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทของแต่ละคนในครอบครัว พ่อแม่ก็มีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูลูกให้เป็นคนที่ดีในสังคมต่อไป ลูกมีหน้าที่ตั้งใจเรียน เพื่อที่จะได้นำความรู้ไปใช้ในการทำงาน

การเชื่อมโยงภาพของครอบครัวในอดีต ของกลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน ได้รับข้อคิดว่าจะทำครอบครัวให้มีความสุข สนุกสนาน ไม่เคร่งเครียดกับชีวิตมากเกินไป และรู้ว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรในครอบครัวให้เหมาะสม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการมีครอบครัวเหมือนกับครอบครัวในอดีต

การเปรียบเทียบความหมายภาพของครอบครัวจากการเข้ารหัส (encoding) ของผู้ส่งสารกับการถอดรหัส (decoding) ของผู้รับสาร ในละครโทรทัศน์เรื่อง ทอฝันกับมาวิน

จากข้อมูลข้างต้นที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไปแล้ว เกี่ยวกับความหมายของภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง ทอฝันกับมาวิน ของผู้วางเค้าโครงเรื่อง ผู้เขียนบท และผู้กำกับการแสดง ซึ่งคือผู้ส่งสาร และการรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง ทอฝันกับมาวิน ของกลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน ซึ่งคือผู้รับสาร ผู้วิจัยจะขอนำเสนอการ

เปรียบเทียบความหมาย ภาพของครอบครัวจากการเข้ารหัส (encoding) ของผู้ส่งสาร กับการถอดรหัส (decoding) ของผู้รับสาร ดังนี้

1.1 การเปรียบเทียบความหมายภาพของครอบครัวมาวินระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร

1.2 การเปรียบเทียบความหมายภาพของครอบครัวแบ่งภักระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร

1.3 การเปรียบเทียบความหมายภาพของครอบครัวทอฝันระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร

1.4 การเปรียบเทียบความหมายภาพของครอบครัวนอctrระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร

1.1 การเปรียบเทียบความหมายภาพของครอบครัวมาวินระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร

ตารางที่ 9 ตารางแสดงการเปรียบเทียบความหมายภาพของครอบครัวมาวินระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร

ความหมายภาพของครอบครัวมาวิน	จากทัศนระของผู้ส่งสาร	จากทัศนระของผู้รับสาร
1. ฐานะของครอบครัวมาวิน	- ร่ำรวย	- ร่ำรวย
2. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวมาวิน	- ครอบครัวอบอุ่น - พ่อกับลูกไม่เข้าใจกัน พ่อคาดหวังกับลูกสูง - ป้าแหวเป็นสะพานเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูก	- ครอบครัวก้ำกึ่งระหว่างครอบครัวอบอุ่นและครอบครัวไม่อบอุ่น - พ่อมีอำนาจเด็ดขาดในการตั้งเป้าหมายของครอบครัว - ประเด็นความขัดแย้งเรื่อง การเรียน และการคบเพื่อนต่างเพศ - มาวินใช้สื่อบุคคล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์เวลาเกิดความขัดแย้ง

3. ปรัชญาในการดำเนินชีวิต จากครอบครัวมาวิน	- "ทางสายกลาง" - "ทำในสิ่งที่รักคืออิสระ รักใน สิ่งที่ทำคือความสุข" - "เวลา"	- "ทางสายกลาง" - "ทำในสิ่งที่รักคืออิสระ รักใน สิ่งที่ทำคือความสุข"
---	---	---

จากตารางแสดงการเปรียบเทียบภาพของครอบครัวมาวินระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร
สรุปได้ดังนี้

1. ผู้รับสารสามารถถอดรหัสความหมาย (decoding) ฐานะของครอบครัวมาวินว่าร้าย
ทรยศ ได้ตรงตามกับผู้ส่งสารเข้ารหัส (encoding) ไว้

2. ผู้รับสารสามารถถอดรหัสความหมาย (decoding) ความสัมพันธ์ของสมาชิกใน
ครอบครัวมาวิน ได้ใกล้เคียงกับผู้ส่งสารเข้ารหัส (encoding) ไว้ในเงื่อนไขที่ผู้ส่งสารนำเสนอ
ครอบครัวอบอุ่น ผู้รับสารรับรู้ว่าเป็นครอบครัวที่ก้าวร้าวกว่าครอบครัวอบอุ่น และครอบครัวไม่
อบอุ่น, ผู้ส่งสารนำเสนอพ่อกับลูกไม่เข้าใจกัน และพ่อคาดหวังกับลูกสูง ผู้รับสารรับรู้ว่ามี
อำนาจเด็ดขาดในการตั้งเป้าหมายของครอบครัว และในเงื่อนไขที่ผู้ส่งสารนำเสนอว่าป้าแหวเป็น
สะพานเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูก ผู้รับสารรับรู้ว่ามีมาวินใช้สื่อบุคคล เวลาเกิดความ
ขัดแย้งกับพ่อ ซึ่งป้าแหวก็เป็นบุคคลหนึ่งที่ทราบปัญหาระหว่างพ่อกับลูก

3. ผู้รับสารสามารถถอดรหัสความหมาย (decoding) ปรัชญาในการดำเนินชีวิตจาก
ครอบครัวมาวิน ได้ตรงกับกับผู้ส่งสารเข้ารหัส (encoding) ไว้ในเงื่อนไขของ "ทางสายกลาง" และ
"ทำในสิ่งที่รักคือความสุข รักในสิ่งที่ทำคืออิสระ" แต่ผู้รับสารไม่รับรู้ปรัชญาในการดำเนินชีวิตเรื่อง
"เวลา"

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 การเปรียบเทียบความหมายภาพของครอบครัวแบ่งกัระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร
 ตารางที่ 10 ตารางแสดงการเปรียบเทียบความหมายภาพของครอบครัวแบ่งกั
 ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร

ความหมายภาพของครอบครัว แบ่งกั	จากทัศนนะของผู้ส่งสาร	จากทัศนนะของผู้รับสาร
1. ฐานะของครอบครัวแบ่งกั	- ร่ำรวย	- ร่ำรวย
2. ความสัมพันธ์ของสมาชิก ในครอบครัวแบ่งกั	- ครอบครัวไม่อบอุ่น - เลี้ยงลูกด้วยเงิน - ปล่อยลูกมากเกินไป - ความรัก ความอบอุ่นแทน ด้วยวัตถุ	- ส่วนใหญ่บอกว่าครอบครัว ไม่อบอุ่น ส่วนน้อยบอกว่า ครอบครัวอบอุ่น - เลี้ยงลูกด้วยเงิน - มีความขัดแย้งเรื่องความไม่ รับผิดชอบของลูก และ ปัญหาเศรษฐกิจ - แก้ปัญหาด้วยการปิดความ รับผิดชอบ
3. ปรัชญาในการดำเนินชีวิต จากครอบครัวแบ่งกั	- "ความไม่รู้รู้จักพอ" - "การเลี้ยงลูกแบบหย่อน เกินไป"	- "การเลี้ยงลูกแบบหย่อน เกินไป"

จากตารางการเปรียบเทียบภาพของครอบครัวแบ่งกัระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับ
 สาร สรุปได้ดังนี้

1. ผู้รับสารสามารถถอดรหัสความหมาย (decoding) ฐานะของครอบครัวแบ่งกัว่า
 ร่ำรวย ได้ตรงตามผู้ส่งสารเข้ารหัส (encoding) ไว้

2. ผู้รับสารสามารถถอดรหัสความหมาย (decoding) ความสัมพันธ์ของสมาชิกใน
 ครอบครัวแบ่งกั ได้ใกล้เคียงตามผู้ส่งสารเข้ารหัส (encoding) ไว้ ในเงื่อนไขที่ว่าผู้ส่งสารนำเสนอ
 ครอบครัวไม่อบอุ่น แต่มีผู้รับสาร 3 จาก 30 บอกว่าเป็นครอบครัวที่อบอุ่น ส่วน 27 ท่าน ระบุว่า
 เป็นครอบครัวไม่อบอุ่น ส่วนเงื่อนไขที่ผู้ส่งสารนำเสนอว่าเป็นครอบครัวที่เลี้ยงลูกด้วยเงิน ปล่อยลูก

มากเกินไป ความรัก ความอบอุ่นแทนด้วยวัตถุ ผู้รับสารสามารถถอดรหัส (decoding) ได้ตรงกับผู้ส่งสาร ซึ่งผู้วิจัยจัดกลุ่มไว้ในเรื่องการเกิดปัญหาความขัดแย้งเรื่องความไม่รับผิดชอบของลูก และปัญหาเศรษฐกิจ

3. ผู้รับสารสามารถถอดรหัสความหมาย (decoding) ประชญาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวแบ่งกั ได้ตรงตามกับผู้ส่งสารเข้ารหัส (encoding) ไว้ ในเงื่อนไขของ "การเลี้ยงลูกแบบหย่อนเกินไป" และผู้รับสารไม่สามารถถอดรหัสความหมายเรื่องปรัชญาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวแบ่งกัเรื่อง "ความไม่รู้จักพอ" ได้

1.3 การเปรียบเทียบความหมายภาพของครอบครัวทอฝันระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร
ตารางที่ 11 ตารางแสดงการเปรียบเทียบความหมายภาพของครอบครัวทอฝัน
ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร

ความหมายภาพของครอบครัวทอฝัน	จากทัศนคติของผู้ส่งสาร	จากทัศนคติของผู้รับสาร
1. ฐานะของครอบครัวทอฝัน	- ปานกลาง	- ปานกลาง
2. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวทอฝัน	- ครอบครัวอบอุ่น มีความสุข - เลี้ยงลูกอย่างให้ลูกมีความฝืนของตนเอง คิดเอง และทอฝันเป็นคนกล้าคิดกล้าแสดงออก	- ครอบครัวอบอุ่น - ไม่มีความขัดแย้งในครอบครัว
3. ปรัชญาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวทอฝัน	- "ความอบอุ่นในครอบครัวเกิดจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อ แม่ และลูก จำเป็นว่ารวยหรือจน"	- "ความอบอุ่นในครอบครัวเกิดจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อ แม่ และลูก ไม่จำเป็นว่ารวยหรือจน"

จากตารางแสดงการเปรียบเทียบภาพของครอบครัวทอฝันระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารสรุปได้ดังนี้

1. ผู้รับสารสามารถถอดรหัส (decoding) ฐานะของครอบครัวทอดฝันว่าปานกลาง ได้ตรงตามที่ผู้ส่งสารเข้ารหัส (encoding) ไว้

2. ผู้รับสารสามารถถอดรหัสความหมาย (decoding) ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวทอดฝัน ได้ตรงกับที่ผู้ส่งสารเข้ารหัส (encoding) ไว้ ในเงื่อนไขครอบครัวที่อบอุ่น และการเลี้ยงลูกอย่างให้ลูกมีความฝันของตนเอง คิดเอง และทอดฝันเป็นคนกล้าคิด กล้าแสดง ตรงกับที่ผู้รับสารรับรู้ว่าครอบครัวทอดฝันไม่มีความขัดแย้งในครอบครัว ซึ่งเป็นผลมาจากการเลี้ยงลูกอย่างให้ลูกมีความฝันของตนเอง และคิดเอง

3. ผู้รับสารสามารถถอดรหัสความหมาย (decoding) ปรัชญาในการดำเนินชีวิตของครอบครัวทอดฝัน ได้ตรงตามที่ผู้ส่งสารเข้ารหัส (encoding) ไว้ คือ "ความอบอุ่นในครอบครัวเกิดจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อ แม่ และลูก ไม่จำเป็นว่ารวยหรือจน"

1.4 การเปรียบเทียบความหมายภาพของครอบครัวนอกระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร

ตารางที่ 12 ตารางแสดงการเปรียบเทียบภาพของครอบครัวนอ

ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร

ความหมายภาพของครอบครัว นอต	จากทัศนนะของผู้ส่งสาร	จากทัศนนะของผู้รับสาร
1. ฐานะของครอบครัวนอต	- ร่ำรวย	- ร่ำรวย
2. ความสัมพันธ์ของสมาชิก ในครอบครัวนอต	- ครอบครัวอบอุ่น - เลี้ยงลูกอย่างตามใจ ยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็น - เชื่อมมั่นในตัวลูก เป็นเพื่อน กับลูก - เป็นครอบครัวที่สนุกสนาน	- ครอบครัวอบอุ่น - ไม่พบปัญหาความขัดแย้ง ในครอบครัวนอต
3. ปรัชญาในการดำเนินชีวิต จากครอบครัวนอต	- "ความอบอุ่นในครอบครัว เกิดจากความสัมพันธ์อันดี ระหว่างพ่อ แม่ และลูก	

3. ปรักษณาในการดำเนินชีวิต จากครอบครัววนอด (ต่อ)	ไม่จำเป็นว่าร้ายหรือจน" - "อย่าเครียด"	- "อย่าเครียด"
---	---	----------------

จากตารางแสดงการเปรียบเทียบภาพของครอบครัววนอดระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารสรุปได้ดังนี้

1. ผู้รับสารสามารถถอดรหัส (decoding) ฐานะของครอบครัววนอดว่าร้าย ได้ตรงตามกับผู้ส่งสารเข้ารหัส (encoding) ไว้

2. ผู้รับสารสามารถถอดรหัสความหมาย (decoding) ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัววนอด ได้ตรงกับความหมายที่ผู้ส่งสารเข้ารหัส (encoding) ไว้ ในเงื่อนไขที่ว่าครอบครัววนอด และเลี้ยงลูกอย่างตามใจ ยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็น เชื่อมั่นในตัวลูก เป็นเพื่อนกับลูก และเป็นครอบครัวที่สนุกสนาน ซึ่งผู้รับสารรับรู้ในเงื่อนไขของการไม่พบปัญหาความขัดแย้งในครอบครัววนอด

3. ผู้รับสารสามารถถอดรหัสความหมาย (decoding) ปรักษณาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัววนอด ได้ตรงกับความหมายที่ผู้ส่งสารเข้ารหัส (encoding) ไว้ ในเรื่อง "อย่าเครียด" แต่ผู้รับสารไม่สามารถถอดรหัสความหมายปรักษณาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัววนอดเรื่อง "ความอบอุ่นในครอบครัวเกิดจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อ แม่ และลูก ไม่จำเป็นว่าร้ายหรือจน" ได้

จากการเปรียบเทียบ "ภาพของครอบครัว" ในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" พบว่าการถอดรหัสความหมาย (decoding) ของผู้รับสาร โดยรวมแล้วตรงกับ การเข้ารหัสของผู้ส่งสาร (encoding) ในแง่ฐานะของครอบครัว ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว และปรักษณาในการดำเนินชีวิต ส่วนรายละเอียดปลีกย่อย อาทิ ผู้ส่งสารนำเสนอครอบครัวแบงก์ว่าครอบครัวไม่อบอุ่น มีผู้รับสาร 3 ท่าน จาก 30 ท่าน รับรู้ว่ครอบครัวแบงก์อบอุ่น แต่ผู้รับสาร 27 ท่าน รับรู้ว่ครอบครัวแบงก์ไม่อบอุ่นตามกับผู้ส่งสารนำเสนอ เป็นต้น ก็ไม่ได้ส่งผลต่อการถอดรหัสความหมาย (decoding) ของผู้รับสารโดยรวม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าเนื่องจากฐานะครอบครัวปรากฏให้เห็นชัดเจนจากฉากบ้านกิจกรรมในครอบครัว ส่วนในแง่ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว และปรักษณาในการดำเนิน

ชีวิต ปรากฏผ่านทางบทสนทนา ซึ่งผู้รับสารแต่ละท่านก็มีกระบวนการเลือกสรร (selective processes) ได้แตกต่างกัน จึงทำให้การถอดรหัสความหมายมีความแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์แล้ว พบว่าโดยรวมการถอดรหัสความหมาย (decoding) ตรงกับการเข้ารหัสของผู้ส่งสาร (encoding)

จากข้อมูลข้างต้น แสดงว่าการเข้ารหัส (encoding) ของผู้ส่งสาร กับการถอดรหัส (decoding) ของกลุ่มตัวอย่าง เป็นไปในทางเดียวกัน ทำให้ความหมายที่ผู้ส่งสารต้องการนำเสนอเป็นที่เข้าใจของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าเนื่องจากเรื่องครอบครัวเป็นเรื่องใกล้ตัวของมนุษย์ ซึ่งต้องเคยได้รับประสบการณ์ตรงจากครอบครัวของตนเองมาแล้ว เมื่อรับชมละครที่นำเสนอภาพของครอบครัว ทำให้รับรู้ ตีความ และเชื่อมโยงความหมายภาพของครอบครัวได้ไม่ยาก



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย